

MAGYAR CSERKÉSZ

XI. ÉVF. 19. SZÁM.

Ára 50 fillér.

1930. OKTÓBER 1.

Sternberg

KIRÁLYI UDVARI HANGSZERGYÁR

A m. kir. Honvédség, a m. kir. Államrendőrség, az Operaház művészeinek, minden budapesti színháznak, tűzoltótestületeknek zenekari szállítója.

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 60.

GITÁR ... 20.— P
 Kitünő hangú ... 30.— "
 Hídszerű fogó-
 lappal ... 40.— "
MANDOLIN,
 finom ... 20.— "
Zsebmandolin,
 finom ... 14.— P
HEGEDŰ 5.— "
 Jobb hangú 8.— "
 Finomabb ... 10.— "
 Mégfinomabb 12.— "

CSEKÉSZ-KÜRT
 legfinomabb ... 16.— P

HARMONIKA,
 jó hangú ... 12.— P
 Kétváltós ... 16.— "
 Kéthangsoros ... 18.— "

SZÁJHARMONIKA,
 Piccolo ... 1.— "
 Művészszejharmonika ... 2.— "
Zenekari árjegyzék
 ingyen.

Céllövésre alkalmas léggpuskák

SKABA és PLÖKL fegyver- és sportáruházában
 BUDAPEST, VI., Vilmos császár-út 33.

Egyesületi és **CSEKÉSZ-ZÁSZLÓKAT** művészies kivitelben vásároljatok
 ECCLÉSIA R.-T.-nál, Budapest, IV., Váci-u. 59.

*A Magyar Cserkészszövetség
 összes központi hivatalainak
 hivatalos órái:*

naponkint d. e. 9—1-ig és d. u. 4—7-ig.

Pénztár-órák: naponkint 11—1-ig, d. u. 4—6-ig, kivéve a szombat délutánt.

Az országos elnök és az országos főtitkár fogadó ideje:

Witz Béla országos elnök fogad: hétfőn d. u. 6—1/2-ig, pénteken 5—7-ig.

vitéz Faragó Ede országos vezetőtitkár

Telefon: Cserkészház: 112—33*, 112—34; Cserkészpark: 643—13; Vízitelep: 928—30.

és ellenőrző szerdán és csütörtökön d. e. 9—1-ig és d. u. 4—6-ig.

Major Dezső dr. országos ügyvezető főtitkár mindennap 9—1-ig és szerda és szombat kivételével d. u. 4—7-ig.

Borsiczky Sándor dr. országos ügyész hosszabb szabadságra ment. Helyettese, dr. Zsembery Gyula orsz. társelnök, fogad szerdán és pénteken 6—8-ig.

Kosch Béla országos gazdasági főtitkár mindennap 10—1-ig, szerda és szombat kivételével d. u. 4—6-ig.

Molnár Frigyes dr. külföldi ügyek főtitkára kedd, csütörtök 6—8-ig.

Vidovszky Kálmán a Magyar Cserkész szerkesztője kedd, csütörtök, péntek d. e. 11—1-ig, szerda d. u. 5—7-ig.

Éri Emil országos vezetőtitkár helyettes kedd, csütörtök, szombat 5—7-ig.

Sztrilich Pál országos vezetőtitkár helyettes hétfő, csütörtök, péntek 1/2-4—1/2-7-ig (Cserkészház), szombat, vasárnap Cserkészpark.

ENRILO-nak

a kitünő szomjcsillapítónak, egyetlen kulacsból sem szabad hiányoznia.

Jól cukrozva üdítő és egészséges ital, mely különösen hosszabb túráknál nagy ellenállóképességet kölcsönöz.

Kizárólagosan honi nyersanyagokból gyártja

a **FRANCK HENRIK FIAI RT.**
 nagykanizsai és mosonszentjánosi hazai gyáraiban.

Budapest,
1930
október
1.

XI. évf.
19. szám.

MAGYAR CSERKÉSZ

VASS.

Hallottam egy szobrászról, hogy ő most nem nagy hadvezéreket mintáz dicsőséget hirdető bronzszobrokba, hanem a testi munka nagy hőseit, azokat, akik a bányákban görnyednek a sötétség lelki súlya alatt s a minden pillanatban rájuk szakadni készülő rettenetes földtömeg alatt: a bányászokat. Azokat, akik rekkenő napsütésben és csípős, deres napokon egyformán vájják a földet, levezetik a vad vizeket gyönyörűen szabott medrekbe. Beleszólnak az elemek harcába és meg is fékezik a szilaj, vad Tiszát gátak emelésével s az örökké mocsarak alatt szunnyadó, meddő föld testét csatornákkal hasítják keresztül, hogy termőfölddé varázsolják. Tudjátok-e, fiúk, kik ezek az emberek? Híres magyar munkások, akik a mérnöki agy papírterveit — napban, viharban bronzzá égve, irtóztató terheket hordozva — belevésik az öreg föld hátába. Akik ott állnak ziháló mellet, feszülő izmokkal a rettenetes testi munka súlya alatt, — a magyar kubikosok, a munka nagy hősei.

Jártatok-e már, fiúk, nagy vasgyárakban, ahol pirosra festi a munkás izzadságtól fénylő testét az olvadó vas tüze? Ők is hősök, a munka hősei, akik kiválasztják a salakkal vegyes vasat és megtisztítják a salakjától az izzón dübörgő kohókban. Bizony, nehezen válik el a salak a vastól, de a munkás parancsol s felcsap az emésztő tűz tiszta lángja és rettenetes küzdelemben fehéren izzóvá tisztul maga a vas. Amikor kiszabadul, úgy tör ki a kohóból győzedelmes ragyogásában, mint a fékevesztett Titán. De a munkás parancsára izmos keze alatt kemény, tiszta formává szilárdul.

Tiszteljétek mindnyájan az igazi munka hőseit, azokat, akik verejtékeznek és rettenetes terhek hordozására vállalkoznak, mert erősek.

A munka sok hőse közül eszembe jut szent Ágoston, aki maga gyújtotta fel lelkében a tisztítótüznek kérelmetlenül tiszta izzását és elemésztette benne fél önma-

gát, hogy megszabaduljon a salaktól, az emberi gyarlóságoktól, hogy megcsillogtassa az önnevelés s az ehhez szükséges kemény akarat tiszta fényét, hogy megmutathassa, mint győzelmes jelvényt, a hit és akarat forgatta győzedelmes pörölyt, amely az Urnak tetsző formába szilárdította önlelkét.

Szent Ágoston tanítványa volt, — egy magyar miniszter, Vass József, aki talán legalaposabban tanulmányozta nagy mesterét. Azután elindult a nyomdokain, mert bírt járni a nyomdokain, a nagy elhatározás megvalósításához szükséges rettentő magyar faji erők birtokában.

Volt egyszer egy gyermek, Vass Jósának hívták, „gömbölyű fejű“, világos látású, drága kis magyar paraszt. Azt mondják róla, hogy már gyermekkorában is a munka örömét kereste. És örömet talált a munkában, mert korábban megtanult írni, olvasni meg számolni, mint a többi és mindent jobban megtanult, mint a többi, mert a cselekvés gyönyörűségét kereste és nem kényszerrel látott a munkában. — Talán azért szerette meg a cserkészteket is, mert a cserkész hiven teljesíti kötelességét. — Mint gyermek elindult a munka szeretetével neki az életnek s az évtizedek élet-problémáinak, a munka szeretetének a jelszavával. Ennek követésével győzedelmeskedett az élet fölött s az igazi munka hőségévé fejlődött.

Ő volt az első miniszter, aki felfedezte a cserkészettel rokon lelkiséget és magához hivatott bennünket, cserkészvezetőket, egy hosszú tárgyalásra, amelyen arról töprengt velünk, hogy miként használja föl nagy hatalmi súlyát is a cserkészlet javára.

A magyar cserkészlet történelmében jelentős esemény az a tény, hogy a kormány egy felelős tagja észrevette azt a küzdelmes munkát, amelyet a névtelenebb emberek a magyar jövőért folytattak a cserkészletben. A cserkészlet jó, vidám munkás élet és ezért tetszett meg a munka emberének és odaállt elének és megmondta min-

denkinek, mert nem szégyelte, hogy odaállt elének, az új sereg elé, a vas ember vas akaratával, sövényt törve a meg nem értők közönyén.

Ő is az igazi munka hőse volt, amint kimondom a nevet: Vass!, elfoszlik mellőle minden más jelző, mert ez mond a legtöbbet, hogy Vass. S amint mondom, megjelenik előttem az ő emberi húsból épített vas alakja; a cselekvésnek a szobra. Egyenes, vállas, kemény magyar fajta s az arcvonásai is férfiasan vasszoborrá me-revült vonások. Egyenesen áll ez a test, pedig egy ország roskadni akaró kupolájának a túlterhelt tartópil-lére, aki minden percet munkába öntve állta a maga ne-héz vártáját. Kevesen bírták ezt úgy, mint ő, ezt ő is érezte és ezért vállalt többet.

Ezekre gondolok s mintha omló házat látnék, amely alatt kétségbeesettek keresik az életbemenekvés szűk kapuját. A vonásaik egyre elrettentőbbek lesznek, mert nincsen erejük segíteni magukon, szegények, mert nagy a tehetetlenségük. De az utolsó percben megjelenik kö-zöttük egy Toldi és rettenetes vállait aláfeszíti az omló tetőnek, — és a kétségbeesett sereg felbátorodik, majd tolongva megindul a halál kapujából a napfényes életbe. De sokáig tart ez a menekülés s az élő pillérnek patta-násig feszülnek izmai a szörnyű súly alatt, — mint At-lasznak a földgömb szörnyű terhe alatt. Azután kida-gadnak rettentő erőjüket, majd remegni kezdenek! Az egyik váll is lejjebb ereszt, az utolsó menekvő is sza-

bad már. Csak a Titán lelke nem félt odadobni rettentő pillér-testét. A nagy súly alól azonban már nem volt me-nekvése, mert megpattantak az izmok s a test össze-omlott.

Összeomlott a miniszter vas teste a vállalt terhek alatt. Meghalt a test, de él a tiszta lélek ragyogó példaképe tovább is.

Magyar sors: minden bűn átka, faji hibája, külső és belső ellensége beleteperte a föld sarába a magyar óriást. Húzza a bűn, húzza a gyarlóság és tapossa a kárörvendő, vigyorgó teher. A sárba tiprott alélt magyar azonban feleszmél kardvesztette kesergésében. Már látja, hogy izmos markának győzedelmesebb fegyver le-het a munka eszköze s már kezdi a nagy erőfeszítést! Húz a sár-tenger, de a kimerült test új eszmékkel új erőre kap. Már feltámasztotta egyik térdét és nekifeszült a két izmos karja is, s ha talpraáll? — Csüggedtek-e még, testvéreim?

A munka hőse feláldozta magát hősi áldozatnak, hogy utat mutasson és erőt adjon a feltápáskodóknak és pél-dát adott nekünk, akik itt állunk most némán, merev-feszesen tisztelgve nagy földi sírja mellett, de a nagy miniszter magyar testvér lelke bennünk él tovább. És parancsol nekünk és mi parancsolni akarunk magunk-nak, hogy elindulhassunk a munka hősei után tömött sorokban, rettentő magyar riadással, mert a sártenger-ből már feltápáskodott a magyar. *vitéz Faragó Ede.*

ARATÁSKOR AZ ALFÖLDÖN.

(A városi fiúknak.)

A határ aranytengere lelkekre ömlött
Azon a csodás reggelen,

Mikor a nappal együtt keltem
S a Tiszához futottam mosdani . . .
Falunknak tornyát már nem is láttam,
Mikor a nap csak pirkadott.

Azt hittem,
Az egész határban
Nincs ébren senki kívülem! . . .
De, mint a gyermek, kit rajtakapnak,
Zavarba jöttem, elpirultam:
A messze határ egyik arany foltján
Egy paraszt állott s kaszáját fente.

Dolgozott már ily korán . . .

Emlékszem: lépteim lassúbbak lettek
És tétován kérdeztem: — Tovább menjek? . . .
Fejem a szegénytől lehajtottam
És csak lopva — egy-egy pillanatra —
De akartam látni a kaszáló parasztot!!
Valami irigység fogott el ekkor.
— Ó! Ha nekem most kaszám lenne
S odaállhatnék búzát kaszálni! . . .

E pillanattól nem tudom hogy' volt . . .
Még — emlékszem — fehér nadrággommal,
Amelyre máskor úgy vigyáztam,
Leültem a poros útszélre . . .
A búza tövébe . . .

Édesen-forró csöndre ébredtem:
Falunk harangjának lágy, arany szava
Símogatta a zizegő búzafejeket . . .

Most, hogy körülnéztem, sok arató népet
Láttam magam körül. Ki közel, ki távol.
Mindnek van kaszája és mégsem kaszálnak,

Kalapjuk levéve, lehorgasztott fejfel
Csak állnak . . . csak állnak . . .

*

A nap már búcsúzott az arany határtól,
Mikor kis falunknak közelébe értem.
Egy-egy dülöütről dallal az ajkukon
Aratócsoportok közeledtek felém.
Mind megsüvegeltek „jó estét“ kívánva
S folytatták útjukat . . . folytatták dalukat . . .

Ugy vágytam most velük együtt énekelni!
Éreztem, hogy tudtam e dalt már valaha.
. . . Talán öreg dajkám dalolta felettem,
Mikor téli estén bölcsőmben altatott
És jó magyar lelke aratásra vágyott!
Búzaaratásra a hosszú tél után . . .

Messze elmaradtam a zengő csoporttól,
De az aratókkal együtt dudorásztam.
Daluk megtanultam . . . Most nagyot gondoltam:
Utánuk sietek és velük énekelek . . .
Átölelve őket, mint testvér, a testvért!

De mire lihegve elérhettem őket,
A faluban voltunk . . . a házak között . . .
Ők sem énekeltek . . . Apró kicsi lánykák,
Parányi fiúcskák futottak elébük . . .
Mind-mind ölbekerült . . .

*

Én visszafordultam a sötét határba.
Ott sirtam sokáig . . . várva az új
Reggelt. Mikor én is . . . én is majd közibük állok
És búzát kaszállok, érett, magyar búzát!!

Mindszenti Svoboda Béla
csérkészi s.-tiszti, bölcsészettan-hallgató.

A CSERKÉSZ, AHOL TUD, SEGÍT.

Az idén nyáron is végigyalogoltam egypár kilométert a cserkésztáborokért. Nagyszerű dolog is az, fiúk, abban a mi jó, szellős, rövid nadrágunkban, felgyürt ingujjal, kihajtott nyakkal, szabadon mozogva gyalog róni az utat, keresztül hegyeken, mezőkön és verejtékező homlokkal fürdeni a napsugarakban meg a füstmentes, illatos, dalos levegőben.

A 92-es Csanád-cserkészek táborába menet, kedves magyar falun mentem keresztül. Sok új házat láttam, de egypár izléseesen épült régít is találtam érdekes faragású kőkapukkal és a jó Isten alkotta szép, mosolygó, vendégkedvelő magyar arcokkal.

A makóiak táborát is ez a hangulat uralta. Erdő és park zárta körül; kis gyaloghídon át kanyargós úton valamelyik hegyről leszakadt magányos nagy sziklatömb mellett bujva érkeztem a táborba. Azt hittem már, hogy valami elfeledett, elrejtett titkok világába jutok, amint a mesebeli sziklatömb mögül egyszerre elém tárult az egész tábor. Igazán szép volt, mint amilyen tündéri a környéke is, ahol a völgyekben tavaszi üdén virított fű, fa, virág. A tábor építése is szép volt. Csupa hasznos famunka: pad, asztal tette kényelmessé. Persze mindet a fiúk csinálták. A parancsnoki sátor előtt — a parancsnok készítette! — kis kapu díszlett virágtartókban gyökeres virággal, no meg szebbnél szebb magyaros faragású kópja-fácskákkal.

A kisebbek közül ketten kis játékújukat úsztatták a vízen nagy komolyan, mintha valóságos vitorlások járnának. Megebédeltünk s azután sokáig elbeszélgettünk. A maradék-gombócokat (kitűnőek voltak, én is sokat ettem) megetették a fiúk a gyakori vendég béresgyerekekkel, de jó barátság is fejlődött közöttük. (Milyen szép lenne, ha minden csapat táborozása idején a falu gyerekeit a törvényekre és a cserkészetre tanítgatná!) Beszélgettünk, nótáztunk és a fiúk is elmondták a közelmúlt csapat-élményeit. Tréfálóztunk az éjjeli örök rendíthetetlen bátorságán is, de nagyon büszkék voltak mindnyájan egyik tag-

baszakadt őrvezetőjükre, aki nemrégén két életet mentett meg úszva a vízbefulladásától. Nem jut eszembe a neve. Ne haragudj érte, — de majd elolvassátok mindnyájan, mert meg kell kapnia az életmentő kitüntetését.

Tudom, sokan mások is mentettek életet, sokat segítettek és névtelenül maradtatok, de ne felejtsetek el, fiúk, hogy azok a névtelen tettek a magyar cserkészet igazi belső ereje. Sokaknak jutott jótettre alkalmuk, de még többben vannak, akik várják az alkalmat és duzzadnak a segítés vágyától. Ezekhez és mindnyájatokhoz fordulok, *hát tegyünk egyszer erőpróbát és készüljünk fel egy nagy közös jótettre mindnyájan:*

1. rendezzünk betlehemezést, a csapatszülőket és ismerősöket végigjárva, használt játék, ruha stb. gyűjtésére is;

2. a gyűjtött holmit osszuk ki a szegény gyermekeknek rendezett szép karácsonyestén;

3. az igazi szegényeket kutassuk ki a csapattagok közül is s ha ilyenek kevesen vannak, vagy nincsenek, bőven akadnak a város külső részein, vagy a közeli falu szegényei között ráncszoruló gyerekek olyanok, akikre más egyesület még nem gondolt. Az ajándékokat a szükségletek szerint osszuk el. (A közeli faluban is tarthatunk ilyen karácsonyestet a regélés téli változatoként, hátha néhol csapatot is alakíthatunk a falusi testvéreinkből.)

4. A főcél legyen:

a) segíteni egy boldog karácsonyesttel szegény nyomorban élő magyar testvéreinken;

b) a segítés egyik módja a betlehem-járás és annak felújítása a főcél második pontja.

A Magyar Cserkész egy későbbi számában a betlehemezés verseit és az öltözékek népies készítése módját fogjuk közölni. Ha sokakon és sokat akartok segíteni, készüljön fel minden csapat erre a szépséges munkára s akkor de sok könnyet törölünk le majd a csonka hazában!

vitéz Faragó Ede.

DEÁK FERENC HAZÁJÁBAN.

Nem Göcsejbe indulunk, mert Söjtör falucska, ahol a haza bölcse, Deák Ferenc született, Göcsejbe esik. Onnét azonban csakhamar elkerült és életének jórészét *Kehidán* töltötte el, az északra eső Zalaszentgrótnak pedig követe, képviselője volt.

Merre van ez a meseország? Nehéz megtalálni, pedig érdemes elmenni oda. A felső, hivatalos körök jóvoltából immár sínautók, motorvonalatok járnak a fővonal elágazási helyéről: Celldömölkéről Zalaegerszeg felé. Még az idegesek sem idegeskedhetnek tehát ma már, hogy lassú a „vicinális“. Másutt talán, de itt nem.

Nincs is sok magas hegyünk, meg azután magyar nép, magyar ember lakja a dombos tájakat, az alföldeket is. Azokat is meg kell ismernünk. A zalai domb-

Török időkbeli kőhíd a Zalán.

vidék a Dunántúl halmos tájainak egyik legszebb pontja a *Zalavölgye*. Túrje és Zalabér között kezdődő, északról délre tartó árkos vetődés ez Lóczy Lajos megállapítása szerint, de a völgy kialakításában nagy szerepet vitt a szél is, Cholnoky Jenő megfigyelése szerint. Valaha a Zala nem

erre a Kisbalatonba, hanem északra a Kis-Alföldre folyt ki, a Marcalpatak mai völgyébe tán.

A völgyet kísérő két dombvonulatot pannóniai (pontusi) homok alkotja, fölötté kavics és lösz van. Kitűnő termőtalaj válik belőle. Nincs is parlagon egy parányi terület sem. Hogy jó hely volt, azt már az ősfoglalók észrevették. A Zala nevet is a keltáktól származtatják, már pedig azok Európa őslakói voltak. Azután jöttek az avarok, németek, szlávok, majd a magyarok. A történettudósok vizsgáldásai

A régi Zala partján sűrűn állanak a füzfák.

szerint Vér Bulcsú törzse szállotta meg ezt a vidéket, nyugat felé hatalmas választó vonalat: gyeput hagyva. Bulcsú választása kitűnő volt, a természet ellátta minden jóval s a római meg a későbbi kultúrák nyomai sem tűntek még el egészen itt. Földrajzi helyzete nagyon előnyös a vidéknek, mert itt keresztezték egymást a dél, délnyugat és nyugat felé vezető utak. Azután volt itt bő vadász- és halászerület, emellett pompás legelők. Ha az árvíz előntötte (már pedig gyakran megcselekedte) a Zala völgyét, ott volt a nyugati dombos vidék, amely kitűnő legelőkkel szolgált.

Hogy melyek voltak azok a nemzetségek, amelyek itt a honfoglaláskor megtelepedtek, azt ma már pontosan nem tudják megállapítani. Holub József dr. kutatásai alapján (Zala megye története a középkorban) honfoglaláskori családoknak tartja a következő neveket, amelyek ma persze községnevek: Nyír, Szalapa, Tátika, Tekenye, Tomaj, Tördemic, Türje stb. nemzetségek. Ezekből ideesnek Tekenye, Türje. Szentgrót nevét Szent Gellért püspök és vértanútól nyerte. Alapítási éve írásos okleveleink szerint 1083 körül van. A mongoljárás előtt alakult Kehida is. Nevét egyesek Ketüd hídjából, mások Kéthidából magyarították. A várból ugyanis két híd vezetett itt át a Zala folyón. Viszont mások szerint valószínűbb az a feltevés, hogy kőhíd vezetett itt át a Zalán s annak zalaias kühid, vagy a kü (kő) szónak még régebbi változatából származhatott.

A régi térképeken nincs is medre a Zalának, Zalaszentgróttól délre, hatalmas mocsárban tűnt el. A Kisbalaton egész eddig felnyúlt. Sokáig nem mentek vele semmire, csak Zalaszentgrótnál és Kehidánál tudtak átkelni a Zalán. A völgyet itt hatalmas töltés hidalja át, Szentgrótnál három méter magasan emelkedik a térszín fölé. Emiatt már régóta foglalkoztak a szabályozás gondolatával, de csak 1829-ben fogtak hozzá és 1929-re készültek el. Tehát kerek száz esztendő kellett ehhez a munkához. A Zalavíz Lecsapoló-Társulat végezte el ezt a munkát, amelynek egykor Deák Ferenc is jegyzője volt.

Most már nem is Zala folyóról, hanem csak Zala-csatornáról beszélhetünk, amely a Kisbalatontól Tüskeszentpéterig tart. A tüskeszentpéterei Keszler-malom zsilipjei alatt beleülünk kis csónakunkba és vígan evezhetünk lefelé. A csatorna nyílegyenes, gyorsan levezeti a csapa-

dékvizeket. A kanyargós régi mederben alig maradt víz. A szabályozás folytán Szentgróton pompás strandfürdőt tudtak építeni, a régi téglavető gödreibe pedig beleengedték egy kis patak vizét s hatalmas halastavat kaptak. Ma már nem a zalamenti réteken legelésznek a pontyok árvizek alkalmával. Eleget is fogtak belőlük régen a tüskeszentpéterei halászok. Egy mázsás, másfél mázsás harcsákat is fogtak, de „azoknak a díszé kiment már a divatból!”

Szentgrót vára a Zala folyó ágai között feküdt, igazi mocsárvár volt. A török-időkben végvárként szerepelt. Neves birtokosai voltak: a Szentgrótiak, Hagymásiak, azután a Batthyányak. Most gróf Károlyi Imre a gazdája, akinek virágzó ipartelepei vannak itt.

Kehidán az ú. n. Deák-kúriát Hertelendy Gáspár építtette a 18. század elején. Ennek leánya, Anna, Deák Gáborné lett. Deák Ferenc és Antal testvéreknek nagyanyja volt Deák Gáborné. 1854-ig Kehidán lakott Deák Ferenc, innen járogatott be Szentgrótra, a kaszinóba, mert Széchenyi hatása alatt itt is alakult kaszinó. Ma Deák Ferenc nevét viseli; abban a régi vendéglőben van (Korona-szálló), ahol Deák Ferenc járt, ahol őt annakidején követték választották.

Kényelmes út vezet Szentgrótról Kehidára. A Zala mindenütt ott kanyarog a völgy közepén. Jobbról Csáford, Zalakoppány, Barátságig helyezkednek el a dombvonulat lábánál, részben benyúlva a „hegybe”. A folyó balpartján: Kisszentgrót, Udvarnok, Zalaszentlászló, Gyülevész, Kustány következnek. Erdőt már alig találunk. Ahova az ökor felhúzza az ekét, szekeret, ott szántóföldek sorakoznak, a nagyon meredek helyeket szőlők, gyümölcsösök, szilvások foglalják el. Rengeteg bort, gyümölcsöt: almát, körtét termelnek. Deák Ferenc emlékezetére, a mezőgazdasági kultúra emelésére Kehidán a régi Deák-birtokon a kormány földműves-iskolát létesített.

Kehida régi és jelentős hely volt, mert — amint okleveleink mutatják — sokszor tartanak itt gyűléseket. 1232-ben itt gyülekeznek a királyi szolgák, köznemesek, — mert a Zala mindkét feléről jól meg tudták közelíteni. Főispáni közgyűlést 1337, 1339, 1348, 1349, 1436, megyei bírósági közgyűlést a 14. század elején 1329, 1342, 1343, 1346-ban tartanak Kehidán. Bizonyára azért, mert már akkor jelentős hely volt.

Most hiába keressük már a régi halászokat, a régi fo-

Kehida a Zala-völgyében.

lyóágakat, a halbő laposokat, vízereket, amelyek régen vagyont, gazdagságot jelentettek. A nedvesebb esztendőkből — hirtelen hóolvadás, erősebb zápor után — mindjárt megteltek vízzel a laposok. A falusiak ugyan azt tartják: „ahol víz volt, lesz is ott mindenha!“ De azért megesik ma is, hogy a szántóföldnek fordított hajdani nádas, zsombékos egy szép napon felveszi régi köntösét, ha a vízvezető árok eldugult. Gyerekkoromban még a békák ezrei tanyáztak a régi kiöntésekben, laposokban, ahonnan mélabús hangjuk messze földre elhangzott csendes estén. Szúnyogok milliárdjai döngicséltek a sutogó nádas fölött, bölömbika hallatta bánatos melódiáját.

A régiek nem panaszkodtak emiatt, mert megszokták, sőt szerették, mivel ellátta őket hallal, rákkal, vízimadárral. Az áradást olyannak tekintették, amelytől meg sem lehet szabadulni. Okleveleink tele vannak részint latin, részben magyar kitételekkel, melyek nedves, vizes, nádas, kákás, zsombékos, gyékényes stb. helyeket említenek. A százados kiöntésekben rendszeresen halásztak, rákásztak. De a halászati jog a földesurakat illette, emiatt minduntalan felhangzik a tiltás: hogy rákászni, halászni, vejszéket, varsákat felállítani, kendert, lent a Zalában áztatni senki ne merjen.

A vidéken nincs kő. Elárulja a házak anyaga. Vagy töméses, vert falú házak vannak, vagy pedig vályogházak. A régi házak sövényházak voltak. Ezek teljesen fából készültek és pedig úgy, hogy gerendákból, szálfákból megcsinálták a vázat, a közöket pedig, persze ablakokat és ajtókat hagyva rajta, mogyoró-, nyírfa- stb. vesszővel fonták be, szóval sövényt csináltak. Az erdők rohamos fogyása után azonban, mivel nehéz már a hozzávaló fát megszerezni, de meg azért is, mert a háznak ez az alakja nagyon tűzveszélyes, felhagytak ezzel az építési móddal. A régi házak mind zsuppal vannak fedve.

Haldoklik a régi népelet, népművészet, pásztorélet. Gyá-

Deák Ferenc kuriája Kehidán. Most a földműves iskola igazgatói lakása.

rak nincsenek ugyan a Zalavölgyben a malmokon kívül, mivel nincs nyersanyaga a gyáraknak, mégis a gépek megölik a népművészet virágait. Itt a tizenkettedik óra, amikor még láthatjuk, igaz, hogy csak nyomaiban, a régi magyar életet. Már ritkán akadunk szűrre, gubára, ködmönre, karrikás ostorra stb., mert drágák, fényűzés beszerezni őket. Sok helyen már esernyő alól őriz a kanász, gulyás, sőt még a csikós is gyalog jár a ménés után.

De mégse essünk kétségbe. A haldokló multra szebb jövő virrad, a földek terméshozama emelkedik, a tejtermelés fokozódik. Sok az ember, kevés a föld, ezért osztozkodáskor „nadrágszíjakra“ (keskeny, hosszú földek) hasogatják széjjel az ősi apai „juss“-t. Ezért földéhes a nép. Koplal, zsigorkodik, csak hogy földet vehessen. Ezt a népet meg kell ismerni, meg kell becsülni. Deák Ferenc szellemének nyomait mindenütt megtaláljuk, mert a nép tanulékony, dolgozni szeret és akar is.

Dr. Horváth Károly.

AZ I. CSERKÉSZKERÜLET NAGY HADIJÁTÉKA.

Szeptember 13-án kitört a háború! Mindenki tudta, hogy ki fog törni. Pontosan meg lehetett állapítani az előjelekből.

A város különböző helyein titkos csoportok gyűltek össze. Lázás fegyverkezés folyt napok óta. Titokzatos kémek figyeltek mindenfelé.

A játékezetőség figyel a „csatát“.

Végre, mikor 13-án (szerencsétlen szám) reggel felharsantak a kürtök, felszerelt századok indultak énekszóval, dübörgő léptekkel a Duna felé és a két nagy dunai szállító hajó, a Carl Ludwig és a Leányfalu nem győzte befogadni a fölfegyverzett népfölkelőket, világos lett, hogy a régi viszály a nógrádi főúr és a pomázi gróf között háborúban tört ki.

A hírt megerősítette a pomázi gróf kiáltványa, mely harcra szólított minden fegyverforgatható népet a nógrádi nemesek ellen, akik Vácnál és Verőcénél átkelve, immár Szentendrét akarják birtokukba venni.

A támadó nógrádiak már Leányfalun, Pócsmegyeren és Tahiban állomásoznak, míg a fölkelő pomázi seregek Szigetmonostoron, Szentendrén és Izbégen foglaltak állást.

A főhadiszállásokat előzőnk a haditudósítók, akik a világháború óta munka nélkül voltak.

Mindkét oldalon lázas tevékenységgel dolgoznak. Propaganda-iratok, röpcédulák, plakátok s kémek készítik elő a nagy összecsapást.

„Reszkessetek, jön a sárga veszedelem!“ — ezt hirdeti a nógrádiak halálfejes plakátja, melyeket ügyes kémek helyeznek el az ellenfél szálláshelyein.

„Csatlakozzatok a pomázi fölkelőkhöz!“ — hirdetik a pomázi gróf röpcédulái.

Derekasán működnek a kémelhárítók. A nógrádiak matrózruhába öltöztetett kémeit a pomáziak főhadiszállásán fogják el, míg az éjszaka leple alatt felevező pomázi kémet a Carl Ludwig fedélzetén teszik ártalmatlanná.

Este kellemetlen meglepetés éri a nógrádi fővezérseget. Futár jelenti, hogy az államhatalom nem enged szabad átvonulást hatalmas erdőségén és így a felépített haditervet sürgősen át kell dolgozni.

Rendkívül megnehezedett ezzel a támadás lehetősége. Szűk torlon kell kieroszakolni a támadást a hegyek ellen akkor, mikor a pomázi seregek kedvező állást foglalhattak el a Pismánytól húzódó gerincen.

Az éjszakát mind a két fél felderítésre használja fel. Míg a nógrádiak a hegyeken kutatják a legrövidebb és legkönnyebben járható ösvényeket, a pomáziak autón Leányfaluba merészkednek, hogy pánikot idézzenek elő. Szigetmonostor és Pócsmegyer álmát is elrabolták a járőrharok.

A döntő ütközet napján, 14-én mindkét fél hatalmas tömegekkel sietett hajnali misére és istentiszteletre, a Mindenható segítségét kérni az ütközethez. Reggel 9 órakor a Pócsmegyeren állomásozó nógrádi sereg megkezdí az előnyomulását Szigetmonostor felé. Flottájuk mesésen együtt dolgozik a szárazföldi haderővel és állandó háttámadással fenyegetve a pomáziakat, visszavonulásra kényszerítik őket. Egy lendületes szárazföldi és vízi roham és a pomáziak elvesztették az egyik legfontosabb stratégiai pontot, a szigetmonostori kikötőt.

A nógrádiak második fontos támadási pontján a Szentendre—Leányfalu országúton megtorpant a nógrádiak rohama. Kerékpáros zászlóaljukat megsemmisítette a pomázi védelem. Autós zászlóaljukat pedig — bár vonalukat áttörte — sikerült elvágni a hegyek között előnyomuló seregtől.

Szentendre sorsát a 288. és 342. magaslatok birtoklása döntötte el. Ezeket a hegyeket a pomáziak hamarabb tudták megszállni, mint a nógrádiak és itt állították fel nehéz tüzsergüket, a hatalmas periszkópokat.

A nógrádiak is serények voltak és nemsokára ugyancsak dolgot adtak a periszkópoknak, állást foglalva a 288-tól északra lévő hegygerincen.

Itt ígérkezett legmelegebbnek a küzdelem. Itt foglalt helyet a legfőbb vezetőség: vitéz Farkas Ferenc, Stanojlo-

Őrszem a fa tetején.

vics Ulászló, valamint a semleges hatalmak képviselője: Zsitvay Tibor igazságügyminiszter, Ágotha Árpád, az O. T. T. társelnöke, Witz Béla orsz. elnök, Teleki Pál tb. főcserkész, Spencer, a kenti grófság főtitkára, Szukováthy Imre, Sándor János, az I. ker. elnöksége és számos előkelőség.

A pomáziak veszélyesnek találják a nógrádiak állását és támadni kezdenek. Periszkóppal fedezett, gyönyörűen végrehajtott támadásuk azonban megtörik a nógrádiak hősiesség ellenállásán. Mindkét fél tartalékerőket dob a küzdelembe, mely a nógrádiak részére tisztázza a helyzetet.

Rendkívül megnehezíti a helyzetet a gáztámadások rendszeresítése. A gáz alá helyezett területen meglássul a mozgás és aki eltávolítja szájáról a gázvédő nedves kendőt, halott.

Míg a hegyek között izgalmas csata folyik, a pomáziak motorcsónakkal támadnak a nógrádi flottára és jelentékeny veszteséget okoznak az evezősöknek.

A Szentendre—Leányfalu úton ütött résen hatalmas erővel indulnak ellentámadásba a pomáziak.

A nógrádiak tartalékerejét lassan leküzdve, Leányfalu határáig nyomulnak előre. Itt azonban Scholtz Tibor nógrádi őrsvezető és feltartóztatja őket. Egyszer csak általános lefújás hallatszik mindenfelé, mely véget vet a harcnak. 1500 hős harcos hullott el a kemény ütközetben. Az elfáradt seregek hajókra szállnak. Vitézül támadtak a nógrádiak. Hősiessen védték meg a magukét a pomáziak.

Az országzászlónál a két fél vezérei, Czoch József, Schrank Endre, Schelken Oszkár és Kovács Gyula együtt teszik le a babérkoszorút 4000 harcos nevében. Minden cserkész szívében ott él az érzés: Fogunk mi még együtt indulni az 1100, 1220 és a többi kárpáti magaslatokért.

Éjszaka minden harcos egy-egy kárpáti őrszemnek, minden vízi cserkész egy-egy új Horthy Miklósnak érzi magát. Nem kell csüggedni! Él még a magyar virtus.

Van még odaát kitől félni. Van még idebent kibent bizni. A jó Isten töltsé be hitünket.

Kovács Gyula.

Mr. Spencer és gr. Teleky Pál figyelik a játékot.

Zsitvay Tibor igazságügyminiszter a nézők között.

A X. CSERKÉSZKERÜLET HADIJÁTÉKA ISASZEGEN.

Vasárnap megelevenedtek az isaszegi dombok. A csöndes álmot alvó 49-es hős honvédek felfigyeltek sírjaikban. Csilingelő kacagás váltakozott az erőteljes huj, huj, hajrával, rohamozó oszlopok törtek előre, miként azon az 1849 április 6-iki dicsőséges emlékű napon Damjanich, Aulich, Klapka, Nagy Sándor fiai. A vérről szentelt magyar földön a pestvidéki X. cserkészkerület cserkészei tartották hadijátékukat. Puska helyett cserkészbót a kézben, a halált okozó golyók is rongylabdákká váltak, a hátizsák se löszertől púpos, hanem attól a sok minden jótól, mit a gondos anyukák csomagoltak bele, de a lelkesedés, a tűz ma is olyan, mint akkor régen, a gondolat, a győzni akarás ma is úgy áthat minden harcost, mint akkor régen.

Nagyszerű gondolata volt a vezetőségnek, hogy hadijátékát az isaszegi történelmi dombokra helyezte, így nevelődik igazán minden cserkész a magyar gondolat harcosává!

Szombat este a vonatok nótázó víg csapatokkal érkeztek. Az északi fél Isaszegen, a déli Pécelen töltötte az éjszakát. Az északinak vitéz Jeney István, a délinek vitéz Göncy János volt a fővezére, vezérkari főnökeik Jakab Pál és dr. Kacsina István. Izgalmas várakozásban telt az éjszaka. A parancsnokságok a késő éjféli órákig állandó permanenciában, szólnak állandóan a telefonok, jönnek a jelentések.

Vasárnap kora reggel ébresztő, utána a templomokba vonultak a csapatok. Isaszegen dr. Buczkó Emil premontrai tanár miséjén a 109. Magyarság csapat zenekara játszott egyházi énekeket, a protestánsoknak ifj. dr. Szabó Aladár gödöllői ref. lelkész tartott istentiszteletet, Pécelen Deme László ottani lelkész. A péceli katolikus csapatoknak Luzsénszky Alfonz mondott misét. Lassankint érkeznek a vendégek is. Elsőnek gróf Teleki Pál, tb. főcserkész érkezik, dr. Major Dezső országos főtítkárral, Aradi Zsolt, Márton Lajos, az ügyeskezdő Mártonka kíséretében. Nagy örömmel fogadják a csapatok mr. Spencert, az angol Kent grófság cserkészeinek főtítkárral, ki dr. Molnár Frigyes külügyi főtítkárral érkezik. Azután jön a kerület elnöke, Semsey Aladár újpesti polgármester, ki mindenütt ott van, hol a cserkészei. Vitéz Farkas Ferenc, Egri Emil országos vezetőtiszttel helyettes, Weber Lajos kerületi ellenőrző, dr. Vásárhelyi Miklós balassagyarmati városi tanácsos, vitéz dr. Endre László főszolgabíróval beszélgetnek. A 301-es magaslaton Arky Zoltán ügyvezető elnök, játékvezető már elfoglalta helyét vezérkarával: dr. Buczkó Emil kerületi vezetőtiszttel, dr. Szopez Lóránd kerületi főtítkárral, dr. Pohl Sándor, a hadijáték szállásmestere, Kozma István kerületi főtítkárral. A fődöntőbírák: Maurer Mihály

(Észak) és Kotzián Vilmos (Dél) hivatásuk tudatában elriasztó komolysággal járnak föl s alá, instruálva döntőbírói karukat. A vendégek gyönyörködnek a pompás kilátásban, csakhamar számok kiáltozása hallik, megkezdődött a csata. A fiúk kalapján s a kerület újításaként hátukon is számok láthatók, ha ezt leolvassa az ellenfél, az illető halott! Az északiak nagy lendülettel törnek elő, de a déliek sincsenek puhább fából faragva s köröskörül hangzik a rohamozó csapatok zaja, hullnak a halottak, rohannak a kipirult arcú harcosok, mások periszkópokkal szedik le áldozataikat. A déliek egy csapata két oldalról körülvéve sem adja fel a harcot s hősiesen védi állását, de a déli lefuváskor mégis az északiak kezében van több tereppont. Van is nagy győzelmi öröm soraikban. Akik nem haltak meg, még délután is büszkén viselik számaikat, alig lehet leszedni róluk.

Délben Isaszeg leányai és leventéi nevében Németh Ambrus vörös és fehér szegfűcsokrot adott át mr. Spencernek, ki a csokrot a világháború hőseinek emlékművére helyezte.

Délután a cserkészlelkiségnek, igaz magyar érzésének állított maradandó emléket a X. cserkészkerület. Fehér márványoszloppal jelölte meg az isaszegi hős honvédek sírját. Három közös sírban pihennek a 49-es isaszegi csata szabadságharcosai. Két sír fölé a Máv. hivatalszolgák koszorúgyulete s a Máv. Testvériség Dalköre állított emlékkövet 1906-ban, a harmadik jeltelen volt 1930-ig. A fehér márványon fekete cserkészliliom alatt alábbi felírás: „A X. pestvidéki cserkészkerület hadijátékának emlékére az 1848/49-iki harcokban elesett hősöknek.“ Az eső ellenére is nagyszámú közönség, levente- s tűzoltó-díszszakaszok, leventezenekar s az előljárárság tagjai várták a síroknál a felvonuló cserkészeket. Az avató beszédet vitéz dr. Endre László főszolgabíró, kerületi társelnök mondta. Majd a gödöllői járási cserkésztitkárság koszorúját helyezte el az emlékművön. Vojt István bíró Isaszeg község s a leventék, Arky Zoltán a X. kerületi koszorúját helyezte el. Arky Zoltán ügy. elnök emelkedett hangú beszéddel adta át az emlékművet Isaszeg község lakosságának. Weiszkopf Iván főjegyző vette át az emlékművet, Eri Emil a Magyar Cserkészszövetség meleg szeretetét tolmácsolta. Végül a 109. cserkészcsapat zenekara eljátszotta a Magyar Hiszekegyet s a cserkészindulót.

Az ünnepély végén meghasadt az ég komorsága, elállt az eső s egy kis sugar tört át a szürke égen, a magyar reménység, üzente volna, jól van fiúk, mai tettetek

Dr. Pohl Sándor.

Periszkópok munkában.

mintha az ég is azt igazi jó munka volt!

A BELGA NEMZETI JAMBOREE.

Liège, 1930.

— A következő állomáson kell leszállni — mondja a kalauz, kit megkérdeztem, merre kell az „international scout camp“-ot keresnem, én visszamásodom egy harmadosztályú kocsiba és alávetem magam utitársaim kérdészuhatagainak a cserkészettel illetőleg. Itt különben is nagyon érdeklődnek a cserkészek iránt, de idegenszerű cserkészhám (szélkabát) és jó magyaros kiejtésű francia beszédem különösen izgatja őket. Megkérdezik tőlem, hogy ugy-e, mi magyarok, németül beszélünk s mikor tagadólag válaszoltam, egy másik közbeszól: „Te számár! Nem tudod, hogy a Balkánon szlávok laknak?“ Hosszasan megmagyarázom nekik, kik és mik vagyunk, közben szót ejtek a trianoni békéről is. Itt szívesen beszélek és érdekes, mert az emberek érdeklődnek sorsunk iránt és megjegyzi, amit mondok. A vonat megáll és én elindulok egy hosszú országúton a tábor felé. Eleinte azt hittem, le-

hetetlen lesz eltévedni, mert a nyílegyenes országúton minden ötödik lépésnél egy nyíl volt „a nemzetközi cserkész-tábor“-hoz, de tévedtem, mert a legelső útelágazásnál a jelek megszűntek. Azonban az egyik út tiszta, rendes volt, a másikon pedig hatalmas tócsák veszélyeztették a járókelők életét. Egy percig sem haboztam, a sáros úton mentem és tíz perc alatt a tábornál voltam.

Szép, nagy területen szétszórt sátrak a Maas partján. Az egész tábor hatalmas szögesdrótkerítéssel körülvéve. Ugyancsak nehéz dolga lehet a tolvajnak, aki ezen akar átjutni. De nem is érdemes a kerítés felé fordulni. Hisz ott a szép nagy kapu, mellette hatalmas oszlopok zöldrefestett deszkából, egy óriási belga zászló (fekete, sárga, piros) és a résztvevő nemzetek lobogói. A kapun óvatosan hatolok be, összeszedem minden francia tudásomat, hogy ha az őrség feltartóztat, ne kelljen belépőjegyet váltanom. De tévedtem! Egy csomó cserkész szaladgált ott

fel és alá, de eszeágába sem jutott egyiknek sem, hogy engem megszólítson. A tábor hivatalos jelvényét (cserkészliliom egy darabka vászonra szöve és e két betű: L. C. Liège Centenarium) a tábori cserkészboltban árulták, bárki megvehette. A csapatok is ott vették. De eme rendtelenség ellenére sem történt semmi baj. Senkinek sem jutott eszébe, hogy a dédelgetve szeretett cserkésztől elvegyen valamit.

Sokkal több bajt csinált azonban egy nagy hatalom, az eső. Mikor először voltam a táborban, viruló szép mezőkön állottak a sátrak. Azonban lévén, hogy a tábor két hete alatt minden áldott nap legalább két órát esett az eső, Nagyboldogasszonykor a „Baden Powelle Avenue“, a tábor főutcája egyetlen hosszú folyó volt, és a tábor ifjabb korosztályai a kacsázás szenvedélyének hódoltak rajta. Hogy a közlekedés legalább gyalogosok számára lehetséges legyen, lerombolták a táborok kerítéseit és a táborok belterületén járkáltak a kaputól egész a tábor végéig. Persze, hogy ez a gyalázatos időjárás sok bajt csinált a táborban. Kiscserkészek átázott harisnyában járkáltak, meghültek, a tábori kórház hamarosan hangos volt — a köhögéstől. Sok csapat hamarabb ment haza, némelyik pedig el sem jött. Ugy hogy a tábor, amit a belgák büszkén 6—8 ezer főre számítottak (a tábor nagysága is eszerint alakult), a végén kétezer-kétezeröttszáz közt ingadozott.

A kapu mögött mindjárt van egy nagy tér. Ez a vásár. Cserkészbolt, cukrászda, újságok, vendéglő hatalmas sátrai veszik körül. Mögötte mindjárt a táborparancsnokság s az ételmezési biztos (G. H.) közismert kórházsátrai. Ide szokott jönni napjában többször egy nagy teherautó az élelmiszerekkel, itt szokott kerékagyig süllyedni a sárban, hogy azután 150—200 cserkész segítse ki kötélekkel, botokkal, emelőrudakkal stb. Valahányszor az autó megérkezett, már jöttek is a „műszaki csapat“-ok teljes felszereléssel, hogy megtolják.

A két nagy parancsnoksági tábor között kezdődik a Baden-Powell-sugarút, mely végigmegegy az idegenek táborain. Nem ok nélkül nevezik nemzetközi tábornak a belgák, szép számmal vannak itt idegenek. Egy nagy darab földön az angolok tábora, vannak vagy százan. Mindig vidám, mindig tele van étellel és mindig rendetlen. Az angolok mellett hosszú világoskékbe öltözött legények a „svéddek“. Ezek a legagilisabb tagjai a tábornak. Mindig csinálnak valamit, táborukat tökéletesítik, átjárókat szerkesztenek a „nagy vízen“ (főutca) és kirándulnak. Minden nyelven meg lehet őket közelíteni, ellentétben barátaikkal, az angolokkal. Régi ismerőseinkről, a dánokról nem érdemes írni. Ők könnyedén veszik a gyalázatos időjárást. Hozzászoktak már otthon. Szemben a luxemburgiakkal nagy kiabálás, fekete hajú, barna arcú legények főzik az ebédet. Spanyolok. Oda akarok menni, de elzárja a kilátást egy árvalányhajas kalap, egy nagy körgallér és egy óriási fényképezőgéptok... Polcsi. Majd nyakába borulok a nem várt viszontlátásnak örülve, csak azon csodálkoztam, hogy nem masirozik ott mögötte léniaegyenes sorokban, katonás lépéssel a „rohamcsapat“. Ő azután megmagyarázta, hogy magyar csapat — sajnos — nincs, ő is csak két napig képviseli itt Magyarországot, azután két tisztársával tovább utazik Angliába, a Gilwell-parkba. Csakugyan, legközelebbi alkalommal már nem találtam a táborban, de a magyar lobogó, mint a táborban résztvevő nemzeté, mindvégig ott lobogott a táborokapun.

A belga tábor három részre oszlik. Piros tábor (az idegeneké), sárga tábor (a kath. belga cserkészsövetségé) és zöld tábor (a másik belga cserkészsövetségé). Belgiumban ugyanis két cserkészsövetség van. Az egyik a Baden-Powell Belgian Scouts, ez a katolikus szövetség, a másik

pedig a Boy Scouts de Belgique nem vallási alapon szervezkedik. A két szövetség nincs nagyon nagy barátságban egymással, tehát nagy eredmény, hogy ezt a tábort együtt tudták rendezni. Igaz ugyan, hogy a zöld és a sárga tábor külön-külön majdnem teljes autonómiát élvez. Soha sem járnak sorban, hanem menetelakzatban, vagy legfeljebb kézenfogva, még ha Liège utcáin vonultak is fel a tábor csapatai.

Annál jobban szeretem a B. P. szövetség cserkészeit. Ezek gondolkózás, szervezet, gyakorlati dolgok tekintetében nagyon hasonlóak a magyar cserkészekre. Alaposan ismerem őket, többször meglátogattam őket a környéken lévő különálló táboraikban is. Igazán úgy éreztem magam köztük, mintha 7—8 évvel fiatalabb lennék, és egy állótáborban lennék odahaza Bakonysárkányban vagy Csurgón. Próbáik ugyanazok, mint nálunk, egy-két jelentélen módosítást kivéve. Tábori életük szintén. Reggel mosdás, imádság, reggeli, utána igen szigorú sátorvizit örsiversennyel összekapcsolva. Délelőtt gyakorlat a próbákra, ebéd után csendes szabadidő szilenciummal, azaz beszélni sem szabad. Uzsonna után játék. Óriási közkedzetesen tábortűz. Tábori felszerelésük tekintetében teljes csodálatomat vívták ki a sátraik. Majd mindig dupla ponyvából és a szalmazsákok alatt a földön is ponyva. Van okuk rá, igen sokat esik erre az eső. Minden táborukban van egy-két pap, aki azonban inkább jóságos nagybácsi, mint parancsnok, a gyakorlati dolgokban nem vesz részt, mert állandóan reverendában kell járnia. Legtöbb csapat minden nap vagy legalább is egy héten kétszer-háromszor szentmisét hallgat, de nem csinálnak tábori oltárt, hanem bejárnak a faluba. A csapat parancsnoka, scoutmestre (cserkészmester), mint ők mondják, egy egyetemi hallgató, fiatal tanár vagy hivatalnok. Tábori rendjükben jelentékeny különbséget okoz, hogy minden örsnek van külön konyhája és minden örs külön főz magának. Ez megbontja ugyan némileg az örs egységét, mert persze, a főzést itt 1—2 fiú látja el, az örs többi tagjai pedig máshol dolgoznak, de viszont a fiúk önállóságukem, hogy leghíresebb cserkészszerkesztésük is meg lettek volna vele elégedve. Feleslegessé teszi ez az örsi rendlyek építését, ami a tábort túlságosan felszereltté, városias jellegűvé teszi. És az örs sokkal inkább egy család itt, mely ellátja a maga kis háztartását, mint munkásosztály, mely együtt kell hogy dolgozzon. Persze van egy nagy hátránya ennek az örsönként főző rendszernek, minden örsöt el kell látni főzőszerszámmal, ez pedig a belgáknak nem probléma, a szegény magyar csapatoknak ellenben igen súlyos anyagi kérdés.

Itt nem igen szeretik a hosszú állótáborokat. Egy hétig, tíz napig maradnak egy helyben, inkább azután máshol folytatják a tábort. Ezért nem csinálnak nagy tábori munkákat és a tábori tökéletesítések művészete sem nagyon hódít náluk. Ezért történt, hogy a liègei nagytáborban alig láttam egy szép kaput, díszes kerítést. Sokkal jobban szeretik a belgák a mozgótábort. És pedig nem csónakon vagy apostolok lovain járnak, mint mifelénk szokás, hanem biciklin. Belgiumban nagyszerű utak vannak, a biciklik nagyon olcsók (70—100 P újonnan) és majd mindenkinek van. Persze hozzá kell tennem, az ország lapos, úgy hogy hegymászást nem lehet csinálni, de viszont biciklizni ideámes volna megpróbálni így egy mozgótábort az Alföldön. Micsoda regölést lehetne ily módon mívelni!

Két dolog van, ami nagyon jellemzi a belga cserkészeket. Egyik a csatakiállítás, másik az ő speciális gondolko-

zásuk a cserkészi ideálról. Szeretnek és igen jól tudnak kiabálni. Ez bizonyos fegyelmélettséget ad minden katonás jelleg nélkül. Egy példa! Mikor az örsök együtt vannak, akkor a vezető kiált: „Vigyázzatok“, a fiúk felelnek: „Mindig készen“. Ez teljes mértékben helyettesíti a nálunk szokásos létszámjelentéses rendszert, annál egyszerűbb, gyorsabb és mulatságosabb. Minden örs ki kell hogy találjon magának egy jól hangzó, szép kiáltást, melyben az örs neve is benne van. A mástól hallott csatakiáltást eltanulni és alkalmazni nem illik. Ez ellenkeznék — mondják ők — a cserkészi ideállal és lovagiassággal. A csatakiáltásokról hosszú, komoly cikkeket szokott közölni a cserkészi újság, *A Belga Cserkész*.

Ami a cserkészi ideálról, csak egy példát említek. *A Belga Cserkész* legutóbbi számában hirdették ki egy pályázatnak az eredményét, hogy a belga nemzeti hősök közt ki felel meg leginkább cserkészi ideálnak. Ők óriási szótöbbséggel II. Lipót belga királyt választották ideáljuknak. (Ez a nálunk alig ismert király 1866—1909-ig uralkodott, kiváló politikus volt, a belgák nem értették meg terveit s ő saját vagyonából szerezte meg a Kongót Belgiumnak. Halála után kezdték csak tisztelni.) Ez a nyugodt, körültekintő, önfeláldozó, de főképp munkás államférfiú az ideál-

A veszprémi cserkészek egy cserkészházat építenek. Ennek alapozási munkálatait maguk a fiúk végzik nagy lelkesedéssel.

juk. Ez nem az az ostoba pacifizmus, mely mindenre ament mond, hanem a hazafiságnak egy magasabb fok, mely minden jól végzett munkában, minden becsülettel megkeresett garasban meg tudja látni az ország javát, az egész nép haladását. És minden elfecsérelt idő, minden meg nem érdemelt jövedelem az ország romlását idézi elő. Ezt a gondolkozást kell nekünk megvalósítanunk, ez kell, hogy célunk legyen, azért vagyunk cserkészek. Adja Isten, hogy úgy legyen!

Degré Alajos.

VALAMI A VILÁGHÍRŰ MAGYAR LOVAKRÓL.

Azt mondják, hogy nem kell már ló! Nincs annak már becsülete, most már autón járunk, traktorral szántjuk a földet, repülőgépen visszük a postát, kormányozható léghajón megyünk át az öreg Európából Amerikába. Hadászati célra sem kell már ló, hisz a háború vége felé már a huszár is gyalogosan harcolt és védte a hazát.

Hát látszatra így van. De soha a magyar acélos, szívós lónak olyan becsülete, olyan értéke nem volt, mint éppen mostanában. Most keresik az olaszok, görögök, románok és ki tudná elsorolni mindazokat, akik ma drága pénzen megveszik a jó magyar tüzes lovat. Százával viszik ki az országból és jól megfizetik a magyar gazdának a lovat, mert hát a ló sem mind egyféle, van abban tüzes, olyan mint a sárkány, de akad aztán olyan is, amelyiknek könyörögni kell, hogy menjen. Furcsa. Dehogy furcsa, ahogy az egyik gyerek virgoncabb, élénkebb eszű és minden munkának kedvvel, szeretettel áll neki, másik meg csak kényelmes, csak a gyomrát meg a puha ágyat szereti, így a lovak vérmérséklete és munkája sem egyenlő. A melegvérű nemes ló (keleti fajták) az angol, az arabs, a szittya magyar, az csupa tűz, élet, élénkség, csupa acélosság csupa ideg, csupa munkakedv. Az arabs ló — amit a beduin tenyésztett ki nedzsi fensíkon — a lovak szépségkirálynője. Az ő ezüstös fehér vagy aranyszínből csillogó fényes szőrével, hófehér üstökével, dús sörényével, zászlós farkával, kedves, aranyos nézésével, pici, kecses patájával úgy lépked mint a hamupipőke. De olyan szelíd is. Nem kell annak ütleg, ostor, csak jó szó, jó zab, néha egy-egy kockacukorért sem haragszik meg. Megülheti még a cserkész is, aki soha azelőtt lovon nem ült. Hát bizony, kincse ez a magyarnak, büszke is rá a bábolnai m. kir. ménes, ahol az állam tenyésztí, no meg aztán nagy szerepe is volt annak mindig, mert a magyar katonalovat, aminek nincs párja a világon,

az arabs ló finomította meg. Van is értéke, nehezen is kapható, nehéz pénzt kérnek érte Aleppóban a vásáron.

Érdekes, hogy ez a mi nagyon értékes lovunk milyen mesés úton került ide hozzánk és hogyan terjedt el. Magyar katonáink hősiessége és élelmessége vetette meg hazánkban a nemes lótenyésztés alapját. Mikor katonáink a francia hadjáratok alatt Franciaországban a rossièresi ménesben is körülnéztek egy kis zsákmány után, magukkal hoztak egypár telivér arabs lovat. De már a török hódoltság alatt is kerültek be hozzánk arabs lovak, — akkor szerencsén lónak hívták. Ezzel a magyar katonai élelmességgel meg volt vetve az arabs lótenyésztés alapja hazánkban.

Történt azonban más is, és ebből minden magyar cserkész tanulhat és okulhat is. Ugyanis boldogult I. Ferenc József királyunknak a török szultán egy izben szép ajándékot küldött, még pedig négy darab tisztavérű arabs mén. Ezt az ajándékot akkoriban elkísérte egy pöttömnyi 14 éves arabs lovászfíú, Fadlallah el Hedad, aki annyira ragaszkodott lovaihoz, hogy semmi áron sem akart azoktól elválni, inkább lemondott arról, hogy hazájába visszamenjen. Nem használt a jó szó, rábeszélés semmit. Ő itt maradt, tovább gondozta és ápolta kedves állatait, nem bízta azokat senkire. I. Ferenc József király ezért a hűségéért annyira megszerette az arabs fiút, hogy a saját költségén taníttatta. Betette a kadétiskolába, huszárt nevelt belőle, a katonaiskolák sikeres elvégzése után Öfelsége tisztjé avatta és mindjárt Bábolnára helyezte az ő kedves arabs lovaihoz, ahonnan már aztán haza-hazarándulgatott, hogy újabb lovakat hozzon. Szorgalmával, nagy tudásával tábornoki rangig vitte és mint a tábornoki ménes parancsnoka halt meg.

Igy lett a lovak iránti hűséges szeretetből ragaszkodás révén az egyszerű arab lovászgyerekből magyar ember, magyar katoná, tábornok.

Kukuljevic József dr.

Kérdezd meg, hogy hányan járatják a csapatban a MAGYAR CSERKÉSZT! Gyűjts új előfizetőket. — Segíts megrendezni a „MAGYAR CSERKÉSZ-NAPOT“! — Írd meg a szerkesztőnek, hogy mit tettél eddig lapunk érdekében!

TOBORZÓ.*

Tovább vették útjukat és a Tisza mellé értek. Nyugat fia is velük tartott, hogy hazavigye dunántúli dombos országába a hegyek üzenetét. Közben nagy akadály állta útjukat, egy folyó elé értek és csak a tenger fia tudott úszni. Bizony megfogadták, hogy ők is hamarosan megtanulnak úszni, de most addig nem várhattak. Csak egy kicsit tanakodtak azon, hogy mitévők legyenek, azután Nimród kis fejszével addig vágtak felváltva egy erős törzsű fát, amíg az szépen kidőlt. Evezőlapátot is csináltak rövid, erős ágakra kötözött vesszőfonatból és hogy jobban tartson, fahánccsal is jól odakötötték az evezőrudnak szánt faághoz.

Amíg ezen munkálkodtak, a tenger fia egy-két halat is fogott közben és a nyáron süttött halból mindnyájan nagyot laktároztak. A nehéz munkában jól elfáradtak s azért másnapra halasztották az átkelést és pihenni tértek. Szelíden ragyogtak rájuk a csillagok és az áhítatos, békés csendben csak a Tisza habjai zúgtak sejtelmesen, talán éppen Attila koporsója felett.

Nimród álmot látott. Magasra csaptak a Tisza hullámai, azután kettényílt a folyó medre és nagy zúgások között fel pattant belőle először egy ólom, abból egy ezüst és végül egy szín-arany koporsó fedele. Csodálatosan fénylett az aranykoporsó és kilépett belőle fehér arccal, villogó szemekkel Attila vezér. Azután Nimródhoz lépett és így szólt hozzá mélyen zengő hangon, mint mikor az ég dörgése távolról hallatszik:

— Nagy örökséget hagytam tirátok, — a világhódító Isten kardját. A kard az én kezemben Isten ostora lett, amely békéltelenkedő enfajtámra is lesujtott, ha kellett. Akkor a kard ereje tartott minket össze. De ti azóta megtanultátok a szeretet parancsát is, és abban nagyobb összetartó erő van, mint a kardban. Erre tanítsd minden magyar testvéredet. És hogyha szavadat mind követni fogják, térj meg nagy hegyeid közé, ássad ki a kardot és hármat suhints vele!

Egyet suhints vele a tálts barlangja felé fordulva, akkor megrázkódnak a hegyek, eljön a turulmadár fekete felhőben, zúgnak a fenyvesek s a tenger harsogni fog és a fekete felhő villámai lesujtják ellenségeinket. Azután a Turul szárnyai elhajtják a magyar égről a fekete felhőket és az újra békés, tiszta kék lesz.

Ha mindez megtörtént, egyet sujts az édesanyád sírja felé s akkor újra szabad magyar földön, békében nyughatik őseid porladó teste és mindnyájatok édesanyja: Hungária sebei újra begyógyulnak.

Harmadszorra ne sujts már a karddal, hanem tartsd fel magasan a betlehemi csillag felé, amelyet a szeretet vezérelt hoztátok. Akkor a kard megtisztul minden verrozsda foltjától, elnémul a harc is megbékélt hazában, harcos karok munkás karrá válnak és nem lesz többet elhagyott, nyomorgó, szegény, sem békéltelenkedő, hanem összetartó nemzet s boldog, gazdag ország!

Elhallgatott a zengő hang. Összezárultak a nagy vezér ajkai, Attila visszatért sírjába. A koporsók tompa csattanással becsukódtak és zúgva csaptak össze a hullámok felettük. Nimród megijedten, elbűvölten ébredt fel csodálatos álmából.

— Leszakadt a part! — kiáltotta a tenger fia. — A kanyarulatban a szilaj Tisza alámosta a partot s a levegőben lógó nagytömegű föld saját súlya alatt dörögve szakadt le, mintha egy

óriás sírjára másik láthatatlan óriás dobna búcsúzásul egy szörnyű nagy hantot.

A fiúk lovagló ülésben, lábaikat a vízbe lógatva elhelyezkedtek a fatörzsön, és hogy a fatörzs minden billenésre meg ne forduljon a saját tengelye körül, kétoldalt meghagyott vastag ágakra levágtak más vastag ágakat kötötték keresztbe. Olyan volt ez az alkotmány, mint valami víziszörnyeteg. Azután a vízbe merítették evezőjüket és a furcsa jármű megindult a tulsó part felé. A tenger fia elemében érezte magát. Jó kedve kerekedett és mintha valami nagy tengerjáró hajó kapitánya lenne, tréfásan parancsokat osztogatott nagyszámú legénységének. Nagyokat nevettek a fiúk a tréfálkozásokon. Olyan jó hangulat támadt, hogy ki sem szálltak mindjárt a tulsó parton, hiszen a jármű minden kezdetlegessége dacára is elég gyorsan haladt, szóval jó közlekedési eszköznek bizonyult.

Vidáman utazott a kis társaság, csak Nimród komolyodott el gyakran a csodálatos álom hatása alatt. Lassan úszott a „hajó” és egy hatalmas vizenyős partmosáson nagyszerű kép tárult eléjük:

— Nézzétek csak, mennyi golya! — kiáltott fel „a hajó kapitánya”.

— Ne kiabálj, mert elrepülnek! — szólt rá Nimród, azután — ahogy evezőjüktől kitélt — lassították a járművet a Tisza sebes vizén, hogy tovább gyönyörködhessenek a golyákban. Vagy ötvenen álltak a golyák egy csapatban felhúzott lábbal, komolykodó tekintettel, mintha csak valami fontos tanácskozást tartanának. Amikor a fiúk már elég közel értek hozzájuk, szárnyra kapott a nagy csapat és valósággal eltakarta a napot.

— Nézzétek, milyen szépen kerengenek, a szárnyuk sem rebben. Talán a vándorlásuk útját beszéltek meg — mondta Nimród — és milyen csodálatos, hogy nem tévednek el a hosszú úton. — Folyton felnéztek s Nimród tovább beszélt:

— A jó Isten vezérli őket meg minket is a mai magyar testvéreinkhez.

Amíg Nimród lassan, szaggettottan beszélt, mindnyájan feltekintő fejjel követték az utolsó golya messzibbre tűnő szárnycsapásait. Egyszerre csak nagyot zökkent a jármű, mert egy kanyarulat sodra a tulsó partra a lökéstől előrecsuklottak és nyomban nagyot nevettek, amint vizitáltosukról, felhúzták saját varrású börpapucsukat és gyalog folytatták tovább az utat.

Mentek, vándoroltak. Tiszán túl, Dunán túl, közben tanítgatták a gyerekeket és útjuk nyomán egymásután alakultak, szabán húzódtak meg éjszakára. Egyszer egy öreg halász kunyhóját meg öket. A jóízű vacsora után eltakarították az ételmaradékokat is és csak a tűz lángja lobogott csendesen. Nótába kezdett elhallgatott, megszólalt Nimród és elmondta csodálatos álmát. Feszült figyelemmel hallgatták mindnyájan és Nimród ajkáról gyanó vize. Az öreg halász meg a fiúk itták, szomjában itták, mint a tikkadt vándor a régen óhajtott, új erőt adó életvizét. Nimród befejezte az álom elmondását és arca kipirult, szeme pedig kigyúlt, mintha csak Attila szemtüze lobogna benne tovább!

Valósággá válik ez az álom, fiam — szólt az öreg halász —, ha betartjátok az ősök üzenetét és Attila vezér szavát:

— A tenger fia tanítsa meg a magyar folyók és a Balaton mellett lakó magyar fiúkat evezésre, hajózásra, hiszen az ő ha-

* Faragó Ede pompás új könyvéből, az „Ősök öröksége”-ből közöljük ezt a részt. E remek, újszerű mesékönnynek ott kell lennie minden cserkész- és apródcsapat könyvespolcán.

jói újra hasítani fogják a nagy tengernek vizét, hogy elvigyék a magyar föld kincseit eladni idegen országokba. A puszták fiai is tartanak össze és készülnek fel a nagy aratásra, amikor majd roskadozni fog a róna az arany búza terhe alatt. És megnyílik az anyaföld, hogy kincseivel, gyógyvízzel, mással táplálja fiait.

A hegyek fia is addigra visszaveszi birodalmát és egyik kezé-

Kedves Fiúk!

Nagyon örültünk, hogy mindjárt első cikkünk után annyian írtatok nekünk. Azonban legutóbb annyi külföldit soroltunk fel e helyen, hogy közülük még nagyon soknak nem jutott magyar levelező. Közben még felfedeztünk két ausztráliai és egy kelet-indiai címet fiókunkban s angol, finn, amerikai címünk is még nagyon sok van.

Ugy képzeljük, hogy a levelezési akció az idén fogja átélni sorsdöntő napjait. Tavaly legfőljebb ott volt a baj, hogy kevés külföldi cím állt rendelkezésünkre. Ezen azonban soha nem estünk kétségbe, mert hiszen a világ nagy: csak kellőképpen magunkra kellett irányítani a figyelmet. Nyugodtan elmondhatjuk, hogy ez sikerült is, de most jön a nagy kérdés: fogjuk-e mi bírni az iramot, akad-e mindig elég új magyar cserkész, akinek megvan a szükséges nyelvtudása ahhoz, hogy fel tudja venni az érintkezést a Magyarország iránt érdeklődő külföldiek egyre növekvő csapatával?

Azért jutott ez éppen most az eszünkbe, mert az elmúlt héten több, mint háromnegyedrészen régi levelezőink kértek tőlünk címeiket.

Kimerült volna a magyar cserkészletben az idegen nyelveket tudó elem azzal a négyszáz bejelentett levelezővel, akit tavaly nyilvántartásba vettünk? Vagy pedig sokan vannak olyanok, akiket csak az önbizalom hiánya, vagy még kevésbé helytálló okok tartottak eddig vissza attól, hogy levelezőink sorába lépjenek?

Mint eddig is, törhetetlenül bízunk benne, hogy nem fogjátok meghazudolni kedvenc meghatározásunkat, mely szerint „a cserkész olyan fiú, akiben mindig csalódunk, de mindig kellemesen”.

Most pedig ne rösteljétek újra elővenni a M. Cs. szept. 15-i számát s végig nézve az ott ismertett külföldi cserkésztestvérságon, kérjétek el tőlünk az előttek legrokonszenvesebbnek a címét, az ott feltüntetett módon. Azonban *figyelem!*: hivatalos óránk október elsejétől minden szerdán este 5—7-ig van a külügyi hivatalban.

*

Több ízben fordultak már hozzánk levelezési ügyben leányok s nem-cserkész fiúk. Kéréseiket lehetőség szerint teljesítettük is. Most megfontolás tárgyává téve a dolgot, elhatároztuk, hogy a Magyar Cserkész minden fiú-olvasójára szívesen kiterjesztjük levelezési akciónkat. Hiszen a két híres amerikai ifjúsági lap, a *Boy's Life* és az *Open Road* hasonló rovata is „for all boys” (minden fiú számára) rendelkezésre áll; szerintünk pedig a magyar fiúk megérdemelnek ugyanannyi bizalmat, mint az amerikaiak. Mindezt szükségesnek tartottuk nyilvánosság előtt tisztázni, mert legutóbb előfordult, hogy egyes bátortalanabb fiúk *névtelen levélben* kértek tőlünk levelezőt. Hát sajnós, a posta-technika még nem elég fejlett ahhoz, hogy válaszunkat ezek íróihoz eljuttassa.

Ezzel szemben leányok levelezését a jövőben nem fogjuk közvetíteni.

*

Levelezési akciónk ezidő szerint a következő országokra terjed ki: Anglia, Amerika, Belgium, Dánia, Észtország, Finnország, Franciaország, Irország, Lengyelország, Lettország, Litvánia, Németország, Svájc. Ezekből az országokból fognak érkezni címek s ezekből tudunk számotokra bármikor levelezőt szerezni, ha megfelelő nyelven írt bemutatkozólevelet küldtök be hozzánk magatokról. Abba azonban bele kell törődnünk, hogy az ilyen dolog nem megy máról-holnapra.

*

Örömmel jelentjük, hogy máától kezdve az Eszperantó Cser-

ben a munka eszközével arany-, ólom-, ércbányákat nyit meg, másik erős karja pedig fegyvert forgat, hogy megőrizze kincsét s határait minden ellenségtől. Addig játsszatok és daloljatok. Szeressétek egymást, dolgozzatok, ez az álom nyitja, jól jegyezétek meg!

És azóta a fiúk teljesítik az álomból nekik magyarázott parancsokat, jó munkát végeznek.

készszövetség magyar megbizottjának, Balkányi Pál úrnak a szívességéből eszperantó levelezést is tudunk közvetíteni s ugyancsak az ő szívességéből néhány számon át eszperantó levélzövegeket is közölhetünk. Talán nem is kell mondanunk, milyen előnyös az eszperantó nyelv tanulása azok számára, akiknek idejük, vagy tehetségük hiányzik széleskörű nyelvismeret megszerzéséhez. Különösen aktuális ez most, tekintve, hogy jövő nyáron hazánkban lesz eszperantista cserkész tábor s ezzel kapcsolatban már e télen a Cserkészházban eszperantó tanfolyam fog megnyílni.

Hanem annyit mégis a lelketekre kötünk, hogy a játszva megtanulható eszperantó nyelv ismerete nem ok az aránytalanul nehezebb élő nyelvek elhanyagolására.

Atányi István.

Mindenekelőtt néhány fontosabb cserkész kifejezés eszperantóul:

Cserkész: *skolto*. — Csapat: *trupo*. — Parancsnok: *estro*. — Csapatparancsnok: *trupestro*. — Őrs: *oto*. — Őrsvezető: *rotestro*. — Farkaskölyök: *lupido*. — Farkaskölyök-parancsnok: *lupidarestro*. — Segédőrsvezető: *vicrotestro*. — Tiszt: *oficiro*. — Segédtsiszt: *vicoficiro*. — Öregcserkész: *rovero*. — Jelvény: *insigno*. — Próba: *provo*. — Különpróba: *Specialprovo*. — Különpróba-jelvény: *Specialprova insigno*. — Zászló: *Flago*. — Sátor: *tendo*. — Tábor: *tendaro*. — Jelmondat: *devizo*. — Apród: *pagio*. — Avatás: *promocio*. — Fogadalom, ígret: *promeso*. — Leánycserkész: *skoltino*. — Vízicserkész (folyam): *riverskolto*, (tengeri): *marskolto*. — Főcserkész: *Cefskolto*. — Jó munkát: *Bonan laboron*. — Cserkésztestvéri üdvözlés: *Skoltfrata saluto*.

Levélezdet:

Kara skoltfrato! — Amata kamarado! — Amiko!

Kedves cserkésztestvérem! — Szeretett pajtás! — barát!

Nekonata amiko! — Hungara skolto sendas al vi sian koran Ismeretlen barát! — Egy magyar cserkész küldi neked szívélyes

üdvözlését!

Hungara skolto deziras korespondi kun vi! — Cu vi konsentas?

Egy magyar cserkész óhajt levelezni veled! — Beleegyezel?

Se vi ne povas korespondi kun mi, eble iu el viaj kamaradoj

Ha te nem levelezhetsz velem, talán egyik pajtásaid közül

volonte faros gin — Transdonu mian leteron al iu! — Sed

szívesen megteszi azt. — Add át leveletem valakinek. — De

mi tre gojos, se vi mem respondos al mi!

nagyon fogok örülni, ha te magad válaszolsz nekem!

Levélbefejezés:

Mi esperas, ke vi baldau respondos. — Espereble mi

Remélem, hogy te hamarosan felelsz. — Remélhetőleg

baldau ricevos de vi respondon. — Skribu detale — pri vi mem

nemsokára kapok tőled választ. — Írjál részletesen — magadról

— pri via vivo — pri via trupo — pri viaj kamadoj — pri via patrujo

— életeredről — csapatodról — társaidról — hazadról

— pri via urbo — pri via hejmo — kion vi laboras en via trupo? —

— városodról — otthonodról — mit dolgozol csapatodban? —

— kion provojn vi faris? — kie vi tendaris somere? — cu vi

milyen próbákat végeztél? — hol táboroztál a nyáron? — voltál

estis jam en esperanto-tendaro? — Mi jam tre atendas vian

már eszperanto-táborban? — Már nagyon várom

respondon. — Cio interesas min, kion vi skribas. — Transdonu

válaszodat. — Minden érdekel, amit írsz. — Add

mian saluton al viaj kamaradoj. — Salutu en nome de hungaraj

át üdvözlétem pajtásaidnak. — Üdvözöld a magyar cserké-

skoltoj vian trupon. — Kun sincera amikeco — kun vera

szek nevében csapatodat — Őszinte barátsággal — igaz

skolta ama — kore salutas — via hungara frato.

cserkész szeretettel — szívből üdvözöl — magyar testvéred.

(Folyt. köv.)

Aki aznap délután a temetőben járt volna, a Thurzók családi kriptája lezárt ajtajánál mozdulatlan kis fiút látott volna ülni órákon keresztül. Nézett, nézett maga elé s ajkai mozogtak. Imádkozott-e? Vagy átkot mondott valakire és vérbosszút esküdött? Ki láthat bele egy lezárt lélekbe? Kezében kis medaillon csillant meg a napfényben; azt nézte. Kit ábrázol a kép benne? Ki tudná? . . .

Másnap reggel a csikszeredai országúton bezúzott fejű dák csendőr feküdt ájultan. Felszedték, kórházba vitték, ahol napokig élet és halál között lebegett. Megpróbálták kihallgatni, de nagyon zavaros feleleteket adott. Valami torzonborz szakállú óriásról beszélt és egy kis fiúról, akinek hosszú haja lobogott a szélben. Az erdő felé siettek s amikor ő igazoltatni akarta őket, az óriás az öklével fejbe vágta. Többet nem tudott semmiről. A nyomozó közegek jegyzőkönyvbe vették, hogy részeg volt a csendőr, mert óriásokról ki beszélne ma, a XX-ik században?

Kund és Lurkó akkor már a Hideg-forrás völgyében pihenték ki az emberek ösvényein tett első utazásuk fáradalmait: nem is testi, inkább lelki fáradalmakat. És két nap múlva megindultak vissza a Hallgató-völgybe. Amikor a fekete sziklák barlangjához érkeztek, Lurkó fejszóhajtott: Milyen jó újra itthon lenni!

Hiába, öneki ez volt az othona. Akit az erdő nevelt, azt meg is tartja mindig a magáénak. Kerülhet Lurkó akárhová, találhat kényelmesebb, vagy melegebb, puhább tanyát: az ő othona mindig ez a fekete sziklából durván kivájt rideg barlang marad.

X.

Csiki hegyek kis embere.

Lurkó megállt a meredek lejtő fele útján és az őzbakot válláról a sziklára csúsztatta. — Phü! de nehéz út ez a hegy!

Kund nevetve jött mögötte.

— Add ide, kis pajtás, majd felviszem én, ha te nem bírod! — És már nyúlt is a zsákmány felé, mintha igazán a vállára akarná emelni. De Lurkó gyorsabb volt. Lihegve ugyan, de felkapta a terhét újra.

— Ki mit elejtett, vigye barlangjába. Ez a törvény, úgy-e, Kund? Szégyelném a hegy és az erdő előtt, ha te vinnéd az én zsákmányomat!

És míg egyenletes törtetéssel megindult újra felfelé, homlokára kiült a nagy erőfeszítések verejtéke.

Hát bizony az ő vadászatuk nem volt tréfadolog. A Hallgató-völgy ragadozóit még az első évben kiirtotta Kund, a többit azonban nem bántották. Az ott élő néhány szarvas- és őzcsalád egészen megbarátkozott a kétlábú jövevényekkel és nagyon szépen megfértek egymás mellett. Sokszor legelésztek együtt a nyájjal és ha Kund vagy Lurkó elment közöttük, még csak odább se léptek. Jóbarátok voltak.

Igy aztán, ha húskészletük kiegészítésére vadászni akartak, mindig meg kellett mászniok a sziklát és az ősember útján át kijutniok a Hallgató-völgyből a Havasbérc sziklamezőire s onnan a havasi réten át kilométereket futniok, míg vadat kínáló lomberdőbe kerültek. Akkor aztán órákig tartó nyomozás, megközelítés következett, majd meg lélekzetet elállító izgalmas versenyfutás a megriasztott vaddal, s ha beérték, hatalmas ugrással földre dobták és a kés villámgyors vágásával kioltották az életét, akkor aztán vállra kellett venni a vadat és vinni órákon át gyakran sok-sok kilométeren keresztül, mindig hegynek fel, végül pedig megmászni vele a Havasbérc szédítő meredékeit és lebalanszírozni a keskeny sziklaúton ott az ősember-történet meg először, hogy Lurkó az elejtett bakot Kund segítségével nélkül, maga tudta csaknem a hegy ormáig felcipelni. Büszke is volt rá nagyon!

A fiú most újból erdei ruháját, a kis szarvasbőr övnadrágot viselte és meztelen testén gyönyörűen látszott a hatalmas, domborodó izmok játéka. Fején hervadó virágkoszorú volt, két oldalt lecsüggő virágfüzérékkel. Mióta Iluskával találkozott, azóta minden vadásztúrán virágot bőséggel mosolygással szemlélte, de nem szólt egy szót sem miatta. A rásütő nyári nap fényében a bőre bronzszínűen ragyogott és amint így lépkedett felfelé, vállán a véres őzbakkal, olyan szép volt, mint valami megelevenedett ögö-

rög isten-szobor. Bodri, a fiatal, minden vadászútjának hűséges kísérője, nyelvét lógatva, lihegve ballagott utána.

Egyszerre a kutya felmordult és szímatolva nézett jobbfelé, ahol a meredek lejtőhajlás mögül most két alak bukkan ki. Kund éles szeme mesziről is ráismert az egyikre és most már a kutya is farkát csóválva, azt az örömteli nyiffantást hallatta, amivel az ilyen lélektelen eszes állat a kedves ismerőseit szokta köszönteni. Gábor Mózes jött ott egy ismeretlen férfivel.

Megvárták őket. Amint közelebb értek, Kund „Jó szerencsét” köszönt rájuk (bányász szokás szerint, amely köszöntést a csiki vadászok is szívesen használnak). Lurkó is megállt a terhével és vizsgálódva nézte az idegen sápadt, szenvedésektől barázdált arcát.

— Adjon Isten! — köszönt a pásztor. Az idegen is megemelte kalapját, de nem szólt. Láthatólag torkára forrt a szó. Leplezetlen bámulattal pihentek szemei ezen a két ruhátlan, pompás emberalakon s a mellettük álló óriási kutyán. Látszott rajta, hogy nem tudja, álmodik-e, vagy a szeme káprázik és mutat egészen valószínűtlen arányokat.

— Lurkó fiam — csendült meg a pásztor nyugodt hangja, — szeretném, ha ezt a magyar testvért elvezetnéd az Ol-tárkő erdészházához. Ott fekszik annál a pataknál, ahol a te virágfüzérés kis pajtásoddal találkoztál.

A fiú arca egy árnyalattal pirosabb lett.

— Iluskát is láthatom?

— Igen. Iluska ott lakik az erdészházban. Örülni fog, ha viszontlátja a régi barátját.

— Most mindjárt induljak?

— Most mindjárt. A zsákmányodat Kunddal majd bevisszük a tanyánkra. Te itt átvágsz napszállat felé; a kőkapunál, ahol az első szarvasodat elejtetted, megpihentek éjszakára, és holnap, mikorra az árnyékod legkisebbre rövidül, ott lehettek az erdészháznál.

— Jó — bólintott a fiú —. Ha visszatérek, itt találom Mózes bácsit minálunk?

— Igen, várok rád. Együtt indulunk majd új vadászatra.

— Akkor menjünk! — Szó nélkül fogott kezét az öreg pásztorral és Kunddal s aztán csendesen odaszólt a még mindig bámulva álló idegenhez: — Gyere, magyar testvér. Járj mindig a nyomomban!

Választ sem várva, neki iramodott és egyenletes, lassú ügetéssel futott előre, ferdén lefelé a lejtőn. Hátra sem nézett, hogy a másik követi-e. A kutya rögtön melléje szegődött s együtt futott vele. Pár perc alatt eltűntek a két férfi szeme elől.

Kund most odafordult a pásztorhoz. Nem szólt, de szemében ült a kérdés.

— Solty ezredes — felelt ez a néma kérdésre —. Elfogták mint magyar kémet és Szentmiklóásra akarták kísérni. Elhoztam, letörtem a bilincseit és elküldöm az Ol-tárkőre. Adorján Péter ott majd eligazítja a főbbit.

— Könnyen elengedték a dákok?

— No. Nem volt nehéz. Hárman voltak, meg a kocsis. Az rögtön megugrott, amikor felléptem a kocsira; engedtem futni, mert derék székeley ember: tudom, hogy nem a

Lurkó olyan volt, mint egy megelevenedett görög istenszobor.

maga jószántából szállít a dáknak. Később visszajött és akkor kioktattam, mit jelentsen. A három dákot meg hiába várják vissza. A késem beszélt velük és most már kőhalom őrzi őket.

— Mózes bátyám már megkezdte a vadászatot?

— Meg, öcsém. Öreg ember vagyok, kevés időm van hátra, sietnem kell. Járom a falvakat. Itt is, ott is tesz valami véres gonoszsgót a dák. Akkor éjjel meglátogatom. Nem tudom, számolják-e valahol azokat, akik este nyugodtan lefekszenek és másnap nincsenek sehol . . . A hatos számot akkor már eddig leírták. És fognak még többet is írni.

— Hát az én időm mikor jön el?

— Érted jöttem öcsém, meg a gyerekért. A suttogók jól dolgoznak: mindenfelé beszélnek már, hogy az eltűnt dákok az előtte való nap a csiki hegyek kis emberét látták. Nagy lehet az ijedelem, mert Madéján már öt nap előtt kettőzött őrségek álltak mindenhol.

— Akkor hát, amint Lurkó megérkezik, átmegyünk a Hideg-forráshoz.

— Át. És nyitva lesz a szemünk. Vigyáznunk kell az úrfira, hogy baja ne essék és hogy bele ne ártsa magát olyanba, ahol embervér folyik. Csak megmutatjuk egy párszor, úgy estidőn, hogy az emberek lássák a mesét és jobban higgyék. A csiki hegyeket hosszú időre szabaddá kell tennünk minden dáktól, hogy a bujdosóknak biztos menedékhelyük legyen.

— Ugy lesz, Mózes bátyám.

Kund vállára kapta az őzbakot és megindultak együtt a sziklafolyósó bejárata felé, amelyen át azelőtt nyolc évvel először lépett Kund a Hallgató völgybe. A sziklarés előtt megegyeszer megállt a pásztor:

— Elküldtem az ezredet a fiúval, mert a Hallgató-völgyet senki ember fiának el nem árulhatjuk. Az most az úrfink egyetlen öröksége.

Kund bólintott és belépett a szűk hasadékba. Gábor Mózes követte. Lépteik hamarosan elhangzottak s a Havasbércre a nagy hegyek fölséges csendje feküdt.

— Lurkó akkor már messze járt. Elhagyták a kopár lejtőt és végeláthatatlan bokros hegyoldalban siettek tova. Később a bokrok megsűrűsödtek, majd egy hirtelen fordulat után szálás, szép erdőnek adtak helyet. Itt is, ott is

felriasztott kis állatok menekültek halk csörtetéssel és a fiú többször a késéhez kapott, de futását meg nem lassította egy pillanatra sem. Az ezredes, pár lépésnyire mögötte futva, bámulta csodálatos kitarását és azt a könnyedséget, amellyel futott. Maga is gyakorlott sportember, értékelni tudta a gyerek teljesítményét.

— Micsoda szív, micsoda izmok — gondolta magában. — Mintha acélrugók mozgatnák előre. Ha ez a fiú megjelenék a versenypályán, megdöntené az összes futórekordokat!

Az idő haladt s az ezredes lassanként nem ért már rá gondolkodni. A lélekzete kifulladt, szíve lázas gyorsan vert, minden dobbanását a fülében érezte. A halántékát mintha vascsavar szorítaná

össze; szemei előtt kék és vörös karikák ugráltak. Összeszorította a fogát és ereje végső megfeszítésével futott. Csak egy kiáltás és Lurkó megáll; de a katona nem akart ez előtt a gyerek előtt megszegyenülni. Csak egy gondolata volt már, az zakatolt, lüktetett benne s betöltötte egész valóját: Kitartani a végsőkig!

Lurkó éppen egy vadregényes mély völgybe kanyarodott be, amelyet tiszta vízű patak szelt ketté, amikor háta mögött a Bodri különös figyelmeztető vakkantását hallotta. Megfordult és még látta, amint az ezredes néhány támolgó lépés után végigvágódik a földön.

A következő pillanatban már mellette térdelt a fiú. Látta, hogy hörögve kapkod levegő után és minden ér pattanásig feszül az arcán. Gondolkodás nélkül, valami természetes ösztön szavát követve, lehajolt, karjaiba kapta az ájult embert és a kis patakhoz sietett vele. Maga sem sejtette, hogy az, amit végez, párját ritkító erőmutatvány, amelyet a világ egyetlen 10 éves gyereke sem csinálna utána. Sejtelve sem volt a maga erejéről.

A pataknál lefektette a férfit és két tenyerével vizet mérítve, reá csurgatta az arcára. Azonnal megnyugodott kissé s pár perc múlva már beszélni is tudott.

— Köszönöm, fiam! — mondta csendesen.

Lurkó mozdulatlanul ült mellette és várt, míg visszatér az ereje. S amikor az ezredes felült, majd talpra állt, megérezte rajta, hogy ez most szégyenkezik a gyengesége miatt s azon a hangon szólt hozzá, amelyen Kund szokta őt megnyugtatni, ha valami elkésérítette:

— Magyar testvér, ne haragudj rám. Elfelejtettem, hogy a kővárosban nem szoktak az emberek a szarvassal versenyt futni és nem hajtják végig az erdőn az őzbakot. Ezután lassabban megyünk. Te kemény ember vagy, mert nem akartál lemaradni. Kund mindig azt mondta, hogy a kemény embert becsüljem. Én becsüllek! — S vaskemény, barna kis kezét odanyújtotta férfias kézfogásra.

Az ezredesnek piros lett a homloka. Jobban esett neki ennek a kis vad fiúnak a dicsérete, mintha a tábornoka az egész hadsereg előtt megdicsérte volna. Megszorította a fiú kezét s megindultak.

Most sokkal lassabban haladtak; de amint óra óra után mult és az útjuk csak nem akart véget érni, az ezredes egyre kimerültebbnek érezte magát és minden ereje megfeszítésére szüksége volt, hogy a nyugodt üteméből egy pillanatra ki nem eső fiúval lépést tarthasson. Lurkó most a szeme szögletéből észrevétlenül állandóan figyelte a társát és ha lankadni látta, mindjárt lassított, vagy néha lépésre tért át, de sokáig nem bírta ezt a lassú ütemet. Az erdei emberek nem szoktak sétálgatni.

Lement már a nap az égről, hosszú árnyékok feküdtek rá a vidékre, amikor szeszélyes alakú sziklák bukkantak fel előttük. Mintha valami óriás játékos kedvvel egymásra halmozott volna egy csomó háznagyságú követ, hogy szédítő ívű kaput építsen belőle, s ezt a kaput egy másik óriás dühében szétrombolta volna, úgy meredtek égnék két oldalt az állvamaradt gigászi pillérek.

Lurkó itt visszafordult a társához.

— A Kőkapu — mondta egyszerűen —. Ott aludni fogunk.

Amikor a sziklák tövébe értek s a fiú megállt, a végsőkig kimerült katona hang nélkül terült végig a selymes fűvön és csaknem azonnal mély álomba merült. Lurkó intésére a kutya melléje telepedett; a fiú pedig térült-fordult s csakhamar egész halom vad gyümölcs és néhány furcsa alakú gyökér mutatta, hogy aki az erdőt ismeri, az nem éhezik akkor sem, ha vadászatra nincs kedve és ideje. Miután az ezredes álmát nem akarta zavarni, Lurkó megvacsorázott s aztán végig nyúlt ő is a puha fűvön. Bodri

fél szemmel alva, fél szemmel az éjszakát figyelve őrizte őket.

Amint a hajnali szellő végigsímitotta arcát, az ezredes felébredt. Közvetlen mellette ott feküdt Lurkó mély álomban. A férfi meg sem mozdult, nehogy felriassza a fiút; fejét kissé megemelve, hosszan nézte az alvót és magában azt mondta, hogy soha, még képen sem látott ilyen gyönyörű gyerekarcot.

Aranyos szárnyú kis bogár szállt feléje s ő felemelte a kezét, hogy elhessegesse. Akármilyen parányi neszt okozott eközben a ruhája suhogása, Lurkót mégis felébresztette. Pillanat alatt fent ült, ugrásra készen s a keze a kése markolatát szorította. Amint utitársát megpillantotta, elnevette magát.

— Azt hittem, farkas mozog a közelben — szólt —, pedig csak te vagy.

Míg megreggeliztek, az ezredes mindenképpen beszélgetni szeretett volna a különös fiúval és megtudni egyet-mást róla és az egész életéről. De Lurkónak jól eszében volt Kund szava, amit egyszer a fecsegőkre mondott: beszélni annyi, mint adni valamit és nem kapni vissza érte semmit; — és olyan kurta és kitérő válaszokat adott, hogy a férfi egyáltalában nem tudott belőlük kiokosodni.

Végre újból útnak eredtek és délfelé, amikor az árnyékuk egészen megrövidült, Lurkó elhagyta a patakot, amely egy idő óta vezetőjük volt és jobbra csapott át egy sűrűségeen keresztül. Amint onnan kivergődtek, a fiú megállt, kinyújtotta a karját és előre mutatott:

— Ott a puskás ember kőbarlangja.

Az ezredes hiába erőltette a szemeit, csak fát, bokrot, sűrű erdőt látott. Háznak, embernek nyoma sem volt a közelben. Lurkó látta ezt a tanácstalanságát és megint a Kund oktató hangján magyarázta:

— Nézd a földet. Itt látszik a puskás ember lába. Mellette kis lábak, mert a barlangban kis emberek is laknak. Erre váltanak a patakhhoz, ha inni akarnak. Menj tovább, ahová a lábak vezetnek és eléred a barlangjukat.

— Hát te? . . . Te nem jössz?

— Nem. Akit én várok, az idejön hozzám, amint tőled hallja, hogy velem jöttél. Megvárom őt itt. — Azzal nyugodtan letelepedett a fűben, fejét a melléje fekvő Bodri oldalára hajtotta és ásított.

Az ezredes tanácstalanul állt. Indult volna a nyomon az erdészház felé . . . De mégis illenék ennek a különös gyereknek megköszönni a kalauzolását . . . De ez úgy fekszik itt behunyt szemmel, mintha órála és mindenről egészen megfeledkezett volna már. Egy pillanatig szinte haragudni akart rá, de aztán elmosolyodott és odalépett hozzá.

— Köszönöm, kis pajtás, hogy elvezettél ide . . .

A gyerek kinyitotta a szemét és csodálatosan könnyed, ruganyos mozdulattal felugrott a földről.

— Tudod, Gábor Mózes bácsi mondta, hogy vezesselek és amit ő mond, az úgy van — felelte nyugodtan.

— Az erdő a te birodalmad és mondhatom, csodálatosan mozogtál benne — folytatta a katona —. Ha egyszer a városban férfikézre lesz szükséged, gondoldj Solty ezredesre: akkor majd visszaadom neked, amit ma értem tetél. Isten veled, kis ember. A viszontlátásra!

Kezet fogtak. És mire az ezredes megindult a fűben világosan látható nyomokon, Lurkó már megint ott feküdt, fejét a kutyára hajtva és lehunyt szemmel várt valamire. Szája körül, mintha csendes mosolygás játszott volna.

Lassan multak a percek.

Egyszerre a fiú éles füle közeledő könnyű léptek neszt hallotta. Elmosolyodott és bal karjával átkarolta a Bodri nyakát, nehogy felmorduljon és megijessze a kis pajtását. Egészen a közelben halk kiáltás csendült: — Lurkó! . . . Lurkó! . . . — A kutya megremegett, de a gye-

rek karja szorítása csendet parancsolt. Ugy maradtak mozdulatlanul és Lurkó a lezárt szempillái alól csendes belső újjongással figyelte, hogy keresgél, kutat, nézeget Iluska jobbra, balra a bokrok között. Őt keresi.

Végre hozzáért, összecepta a kezét és újból felcsen-

dült az a kedves, csilingelő kacagás, amelyre hónapok óta olyan szomjas volt már a fiú s amelytől most megint forróság szaladt végig egész testén: — Jé, itt vagy! Hogy kerestek!

(Folyt. köv.)

AZ ÉJFÉLI NAP ORSZÁGÁBAN.¹

Hajónk, az Admiral Rogers, egy késő júniusi délután hat napi csendes óceáni út után kikötött Skagwy-ban, Alaska délnyugati városában. Skagwy indián nyelven északi szelet jelent, ami itt kegyetlen és metsző télen. Mikor az Admiral Rogers eltávozott a kikötőből, mi Mark-el nagyon elhagyatottnak éreztük magunkat. Fölszedtük a hátunkra csomagjainkat s nekivágtunk a Klondykin aranymezők híres városának, Skagwaynek. Ma alig él 300 lélek Skagwy-ben; 1898 tavaszán 15.000 aranyásót csődített össze ide az aranyláz. A hegyoldalokon több elhagyatott kunyhó, faház roskadozik. Elrejtettük csomagjainkat a hegyoldalon egy bokorban s fölmásztunk a híres Dewy Fals Lake-hez. Gleccser-táplálta patakok rohannak össze egy bájos, fenyezőriasóktól őrzt, kék tóba. A skagwayiek ravasz amerikanusok s ide építették a város vízvezetékének a száját, mi ellátja őket víztorony nélküli kitűnő forrásvízzel. Egy ideig ott ácsorogtunk s bámultuk a tavat. Mark kezdett aggódni a csomagjaink biztonsága miatt, mire elindultunk visszafelé. A föl felőrai utat 10 perc alatt rohantuk le s már messziről láttuk, hogy egy csavargó-féle ember settenkedik a csomagjaink táján. Marknek kitűnő előérzete volt.

Ahogy odaértünk, az öreg minden bevezetés nélkül ránk szólt:

— Mit kerestek itt?

Az emberek Alaskában nagyon közvetlenek s a bemutatkozás ismeretlen még tanult emberek között is. Rosszul beszél angolul az öreg, hát németül kérdeztem. Hálásan pillantott vissza, s azonnal németbe vágott át. Az ötvenes években járó, kopasz, fiatal arcú különös ember csendesen szitta pipáját a sziklán, ahova letelepedtünk. 25 évvel ezelőtt jött Poroszországból. Gazdálkodott a States-ban, próbált sok mindent, tönkrement sokszor s most fanatikusan ássa a sziklákat s aranyat keres. Mark nem értett németül s otthagytam bennünket. Én áhítattal hallgattam az öreget. Azt hiszi, hogy mi is arany után jöttünk. Meghív a hajításonyira lévő kunyhójába, megmutogatja a kögyűjteményét s megmagyarázza, melyik mennyi aranyat tartalmaz. Kétszobás kunyhója tele van kövekkel. Alacsony ágyán nagy medvebőrtakaró, a szegen hosszú puska, mindkettő közön-

séges házi bútor itt Alaskában. A kunyhó előtti sziklából keretet csinált az öreg, feltöltötte földdel s krumplit ültetett belé. Egyetlen lakótársa egy nagy, szürke macska, barátságosan dörgölődzik hozzám, ritkán látott ő két embert az öreg kunyhójában. Megmutatta az öreg Hermann a tíz öles szikla-kútját, ahol most ás; a fák mind kiszáradtak a környéken, ott arany-nak kell lenni.

— Who con tell? — ismételteti az öreg.

Hálás volt az öreg, hogy hűségesen követtem s hallgattam beszédét.

— Még hallani fog rólam, nagy vagyont találok s hazaviszem magammal uramöcsémet is Poroszországba. Aztán vigyázzon, ha lát sziklás helyet, ahol a fiatal fák kiszáradóban vannak, ott arany van. Aztán nagyon vigyázzon, ne szóljon senkinek itt. Varrja be az ingébe a pénzt. Ha munka után este kimegy a hegyekbe, menjen egyedül, vegyen egy vödröt s vizesések lábánál merítse tele homokkal. Ott sok az arany.

Megköszöntem az öregnek a szívességét s jóéjszakákkal búcsúztam el. Ilyen munkás-féle emberek, ahogyan mi voltunk öltözve, majdnem mind aranyat ásni jön Alaskába. Nekünk Mack-al eszünk ágába sem volt aranyat ásni, de hiába próbáltuk volna elhitetni az emberekkel; úgy sem hitték volna el.

Már későre kezdett járni az idő, de világos volt. Alaskában nyáron mindig világos van. Bevettük magunkat egy elhagyott házba, mert itt az éjjelek fagyosak. Ugy éjfél tájt fölébredtem s kimentem. Nagy csend, metsző hideg. Olyan világos volt, mint Pesten egy téli délután. A hegyormok hótakarói, meg a nyerges-szürkészöld gleccser-folyói koszorúzzák a láthatárt. Hó, jég a trónuson, a magasban, kicsi fekete házak a völgyben. A mi kunyhónk éppen a júniusi hóhatár körüli magasságban volt. Reggel szétválasztottuk a csomagjainkat, sorsot húztunk a főzödedényekre, meg a sátorlapra, mert el kellett válnunk. Mark meg 40 mérföldre északra, Bennett B. C. Kanadába, én meg Penningtonba, még vagy 16 mérföldnyire északon Bennettől. Mark egyetemi hallgató bajtársam, lakótársam volt egy évig Carleton College-ban, ami valóságos paradicsom a fiatal diáknak. Nehezemre esett Mark-tól megválni, annyira összeszoktunk már. Előttünk ismeretlen út, vidék, emberek. Északnak átmászhatatlan hóhegyek zárják el az utat, nekünk pedig azokon túl, messze északon az új hazánk.

¹ Ezt a cikket egy Kanadába szakadt cserkésztestvérünk írta. A maga kalandjait adja elő úgy ebben, mint az ezután következő írásaiban is. Fogadjátok, olvassátok szeretettel. (Szerk.)

FÉNYKÉPEZÉS A CSERKÉSZTÁBORBAN.

A negatív kezelési hibái.

A helytelen megvilágítás, vagy előhívás okozta hibáknál bosszantóbbak sokszor a gondatlan kezelésemből eredő negatívhibák. Jó felvételeket már a legfelületesebb amatőröktől is láttam „a vak tyúk is talál szemet“ közmondás alapján. De a szép negatívot már csak gondos munka eredményezheti. A felületesebb amatőrök össze-vissza karmolászott, foltos, fátyolos negatívjai gyakran egyszerű másolatok készítésére sem alkalmasok. Hogy pedig nagyítani is lehetne róluk, arról szó sincsen!

A nagy gyakorlatú amatőrök és szakemberek különös gonddal végzik a fényképezés munkamenetének minden egyes mozzanatát. S mégis a már évtizedeken át beidegezett mozzanatok ellenére még nálunk is előfordul néha, hogy a negatív megsérül. Pedig a szakember kezében a sérülés sohasem olyan veszélyes, mint a gyakorlatlan amatőrénél, mert a nagy gyakorlatú fényképezőnek a hiábakijavításában is kellő jártassága van. A kezdő amatőr azonban rendszerint még jobban elrontja a negatívot „javítás“ közben. Éppen ezért sohase legyünk felületesek azon a címen, hogy „eddig sem vigyáztam jobban, még-

sem volt semmi baj“. Mert ami nem volt, még bekövetkezhetik s az előbbi állítás legtöbbször csak az illető amatőr egyéni szempontjából érvényes.

Tehát mindenekelőtt gondos munka! Ha pedig mégis baleset érné lemezeinket, inkább szakemberrel javíttassuk meg fontos negatívjainkat, mintsem elrontsuk. Magunk pedig a javítási próbálkozásainkat kezdetben csak kevésbé fontos negatívokon gyakoroljuk, mert bizony sok anyagot tönkreteszünk addig, míg kellő jártasságra teszünk szert. Mert itt bizony kizárólag a gyakorlat teszi a mestert.

A leggyakrabban előforduló kezelés okozta hibákat és kiküszöbölésüket a következőkben ismertetjük:

1. A **negatív fátyolos**. Ez azt jelenti, hogy az átlátszó (árnyék) részek is egyenletesen szürkék, vagyis a negatív olyan szürke, mintha szürke fátyolt borítottunk volna rá. A fátyol oka: 1. Túlságosan hosszú ideig hívtuk a negatívot, amire különösen erősen alexponált lemezeknél vagyunk hajlandók, amikor a normális hívási idő alatt semmi sem, vagy csak igen kevés látszik a képből. Semmi értelme nincs pedig az ilyen negatívokat az előhívóban

A lillafüredi nagyszálló képe „madártávlatból” fényképezve. (Nemoda S. felvétele.)

agyonkínózni, mert ami a negatívról a túlságosan rövid megvilágítás miatt hiányzik, azt utólag semmiféle módon rávarázsolni nem lehet. Az ilyen alexponált negatívokat tehát csupán kezdő fátyolodásig hívjuk s később erősítjük.

A fátyol második oka a rossz sötétkamravilágítás is lehet. Ha valahonnan fehér fény szűrődik be, vagy ha piros lámpánk nem speciálisan fotócélokra készült.

A meglevő egyenletes fátyolt vörösvérűgő és rögzítőnátrónból álló gyengítővel távolíthatjuk el. Ha e kezelés után a negatív nagyon gyöngé lesz, megerősítjük. (Minderről később lesz szó).

2. A negatív foltos. Okai: 1. Előhívás közben a tálat nem mozgattuk. 2. Az előhívó kevés volt és a mozgatás ellenére sem fódhette egyenletesen a lemezeket. 3. Több csomag filmlapot hívtunk egyidejűleg s a filmlapok egymáshoz tapadtak. Ez rendszerint akkor következik be, amikor több filmlapot teszünk be *egyszerre* az előhívóba. Lehetséges ugyan a csomagfilm egész tartalmát is egyszerre előhívni, de ilyenkor az egyes filmlapokat legalább 10 másodperces időközökben folytatólágon rakjuk az előhívóba a tál folytonos mozgatása közben. A keletkezett foltosságon nem igen lehet már segíteni és csak igen fontos esetben érdemes a negatív üvegoldalán való fődéssel az árnyalati különbségek kiegyenlítésével foglalkozni.

3. Apró fehér pettyek a negatívon a rajta levő porszemek miatt keletkeznek, mivel e helyeken a réteg megvilágítatlanul marad. Elkerülhetjük, ha a lemezeket a kazettába való berakáskor mindig gondosan leporoljuk. És pedig vagy az e célra szolgáló lapos ecsettel, vagy esetleg tiszta zsebkendővel. A nagyobb fehér pontokat az előhívásnál keletkező légbuborékok okozzák, ha a tálat nem mozgattuk a lemez betevésekor eléggé erősen. A tál intenzív mozgatása e miatt különösen a lemez betevése után pár pillanatig fontos, míg azt a hívó teljesen nem fődí.

4. Sugárszerű fekete foltok, amelyek rendszerint a negatív egyik sarkából indulnak ki, azt jelentik, hogy a lemez a kazettában fényt kapott. Ok: A kazetta nem zár jól. Ha napon fényképezünk, a kazettát mindig fődjük le fekete kendővel. Ha minden lemeznél árnyékban is fényt kap a lemez, az ok esetleg a kihuzatban is lehet, amely egyik élén kilyukadt.

5. Ujjlenyomatok a negatívon a legrosszabb bizonyítványt adják az amatőr felületességéről. A negatívokat mindig csupán éleinél fogva szabad kézben tartani, nem pedig lapjánál fogva, mint a forró palacsintát. Semmi

szükség nincs arra, hogy a negatívot kézjegyünkkel már előre ellássuk, mert úgysem valószínű, hogy a felvétel ezáltal értékesebb lesz.

6. Fekete karikák, körök a negatívon azt jelentik, hogy a nappal szemben való fényképezésnél a nap besütött az objektívbe. Az ilyenkor keletkező reflexeket elkerülhetjük, ha az objektív felé irányuló közvetlen napsugarakat a kazettafődéllel, kalappal, stb.-vel visszatartjuk úgy, hogy az objektív maga árnyékban legyen. Az ernyő gyanánt szolgáló tárgyakat természetesen olyan magasan kell tartanunk, hogy ne essenek bele az objektív látószögébe s ezzel a képmezőbe.

7. Karcolt vonalak. Pléhkazettáknál a kazettafődél görbességére vezethetők vissza. Tekercsfilmeken pedig kétféle okból keletkezhetnek: 1. A karcolás a gépben keletkezett, ha a helytelen tekercsbehelyezés következtében a film csak nehezen csavarható tovább és az igen erős megfeszítés miatt a réteg nagyon súrlódik, vagy pedig nem is a hengereken fut a film. 2. Előhívás közben keletkezik a karcolás, ha az előhívótál alja nagyon érdes a lerakódott vegyszerektől. (Tálat tisztán tartani!)

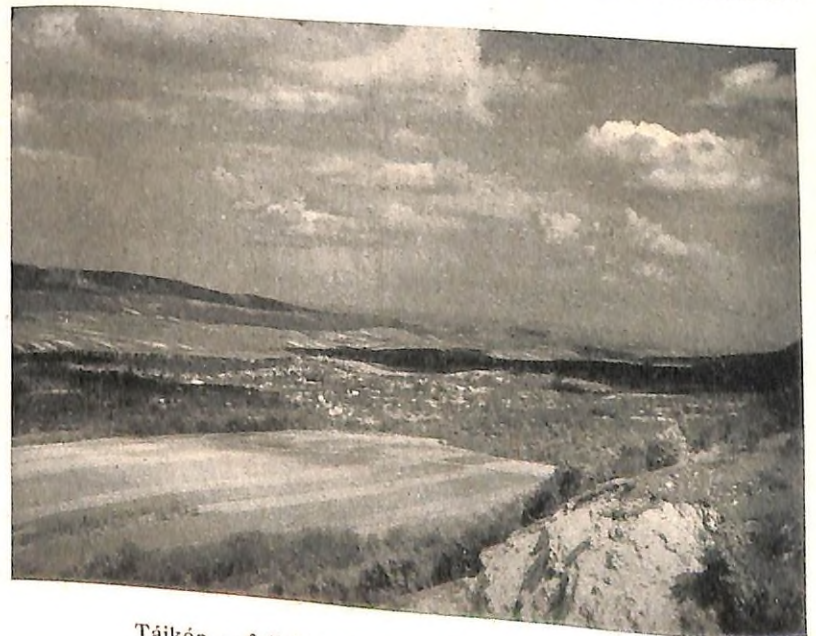
8. A réteg szélein leválik, rongyos lesz. Nyáron fordul elő, ha meleg az előhívó. Ellenszer: Az előhívó semmiestre se legyen 20° C-nál melegebb. Ha a rétegleválás igen nagymérvű s nincs módunkban hidegebb előhívót használni, előhívás után 5%-os timsó-oldatban fürösztünk 5 percig a negatívot a réteg cserzése végett. De lehet a timsót a rögzítő fürdőhöz is adni a kényelmesebb munka céljából.

9. A réteg lefolyik. Ok: Kályha mellett, vagy napon szárítottuk a negatívokat. Ezt ne tegyük! A negatív szárítását a már ismertetett módokon veszélytelenül is gyorsíthatjuk!

10. Tűszúrászerű apró lyukak a rétegen. Ok: Túlságosan hosszú ideig áztattuk a lemezt s a réteg nagyon megduzzadt. Emiatt gyors száradáskor az erős összehúzódás következtében pattannak ki az apró lyukak. Ellenszer: Két óránál tovább ne mossuk a negatívokat s különösen nyáron, a hamar felmelegedő váltatlan vízben ne!

11. A negatív üvegoldala tejfehér marad a rögzítés után is. Ok: 1. Rövid ideig tartott a rögzítés. 2. Kimerült, régi, vagy gyöngé volt a rögzítő. Ha az üveg oldaláról a fehér szín a normális összetételű rögzítőben 10 perc alatt sem oldódik le, dobjuk el a rögzítőt s készítsünk újat. A rögzítőben is mozgassuk időnkint a lemezeket, különben az egyenlőtlen rögzítő miatt foltos negatívot kaphatunk.

Nemoda Sándor.

Tájkép — felhőtanulmány. (Nemoda S. felvétele.)

MAGYAR CSERKÉSZ

A MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉG HIVATALOS LAPJA

ELŐFIZETÉSI ÁRA EGÉSZ ÉVRE 12 PENGŐ - FÉLÉVRE 6 PENGŐ - NEGYEDÉVRE 3 PENGŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, V. KERÜLET, NAGY SÁNDOR-UTCA 6. SZÁM. CSERKÉSZHÁZ

A tenger akrobatái.

A tengernek is vannak tornászai, játékosai, akrobatái. Aki már járt az Adrián, az ismeri a hajók játékos kísérőit, a delfineket. Sokat gyönyörködnek bennünk az utasok. Ez a kép a delfinnek rokon óceáni halfajta mutat be. Ezek a halak valószínűleg akrobata mutatványokat végeznek, amikor sokszor több méter magasságra felvetik magukat játékos kedvükben.

Aspirin

tabletták

csak az eredeti csomagolásban a zöld szalaggal valódiak.

Mindenféle pótszert utasítson vissza.

Minden gyógyszerárban kaphatók.

MEGHÍVÓ

A MAGYAR CSERKÉSZSZÖVETSÉGNEK

1930. évi november hó 16-án, (vasárnap) délelőtt fél 11 órakor a Magyar Királyi Tudományos Akadémia dísztermében (Budapest, V., Ferenc József-tér) tartandó

rendes országos közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. Főtisztviselők jelentései.
3. Az 1928. és 1929. évekről szóló zárószámadás.
4. Felmentvény felett való határozat.
5. Költségvetés az 1931. és 1932. évekre.

6. Az alapszabályok 11. §-a értelmében négy héttel előbb írásban bejelentett indítványok.
7. Választások.
8. Elnöki zárszó.

Witz Béla s. k.
országos elnök.

Választás alá kerülnek az országos elnök kivételével — akinek mandátuma még nem járt le — az országos elnökség és az O. I. B. tagjai. A közgyűlésen az alapszabályok 7. és 11. §-ai értelmében minden igazolt szervezőtestület annyi szavazattal jelenhetik meg, ahány raj után a rajtagdíjat befizette. Három évnél fiatalabb csapat szervezőtestülete csak egy kiküldöttel, illetve szavazattal repelhet, de egy-egy személy legfeljebb tíz szavazatot gyakorolhat.

A kiküldött a szervezőtestület elnökének aláírásával és pecsétjével ellátott igazoló-jegyet kell, hogy magával hozzon.

Az eljárás megkönnyítése végett az Országos Titkári Hivatal a közeljövőben megfelelő úrlapokat fog szétküldeni közvetlenül a szervezőtestületekhez. Kérjük ezt gondosan kitölteni és a szervezőtestület elnökének aláírásával és pecsétjével ellátva a közgyűlésre felhozni.

Az Országos Közgyűléssel kapcsolatban fogjuk leleplezni a hősi halott cserkészek emléktábláját a Cserkészházban, később megállapítandó időpontban. Ugyancsak a közgyűléssel kapcsolatosan délután országos tisztgyűlés lesz. Programját a Vezetők Lapja novemberi száma fogja közölni.

KÖNNYEN AKAR JÁRNI KELNI?

SARKOT KELL VISELNI.

Győződj meg, hogy fényképészeti készülékek és szükségleti cikkekben **WANAUS JÓZSEF** Budapest, IV. ker., Sütő-utca 2., minőségben a legmegbízhatóbb és árban méltányos. A „Fényképészeti Ujdonságok“ legutóbbi számát díjmentesen kérd

Cserkészeknek „Turul“ mentőtáska ... I. P 25.—
Vászon behuzattal, válszáljal II. P 14.—
Leventéknek „Turul“ mentődoboz ... P 2-50
Kapható a Cserkészboltban és minden gyógytárban.
Sportköröknek Készíti: „Turul“ Kötszergyár Bpest, II., Erőd-utca 1-3.

ELSŐ MAGYAR HANGSZERGYÁR

STOWASSER

kir. udv. szállító, a Rákóczi-tárogató feltalálója.

Budapest, (Budán) II., Lánchíd-u. 5.

Legfinomabb hangszerek gyártása katonai, szinfonikus, házi, szólisták és művészek részére.

Cserkészenekarok

felszerelése jutányos gyári áron
Cserkészeknek legmesszebbmenő kedvezmény.
Eddig több mint 240 cserkész- és leventezzenekart szerelt fel a gyár.

Rákóczi-tárogató saját találmány! Óvakodjunk az utánzatoktól! — Árjegyzéket kívánatra díjtalanul!
Századkürt F hangban P 14.—, **ezredkürt** A hangban P 13.—.

Hadseregszállító; az összes m. kir. honvéd zenekarokat kizárólag gyárunk szerelte fel!

Figyelem! Az egyedüli hangszergyár az országban! Több gyár nincs!

~ VAN-E MÁR DALOSKÖNYVED? ~

HUNGÁRIA Zászlógyár, cím- és címerfestészet diszítési tárgyak
kölcson intézete, Bpest, IV., Prohászka Ottokár-u. 4-6. — Tel.: Aut. 832-79.

**Az ideai
rádiópiac
szenzációja,**

**a 3 + 1 csöves,
váltóáramú, hálózati,**

„STANDARD 3 a“

**13.— pengő havi rész-
letre, mindenütt
kapható.**

„Cserkészbolt“ V., Nagy Sándor-utca 6. Cserkészház.

A hátlapon közölt árjegyzék folytatása:

Szerszámtár, bőrtokban 24.—	14.—
Szent Imre-plakett márványlapon — — — — —	6.—
Szobor, bronzirozott gipsz, kürtös cserkész, 35 cm. — — — — —	20.—
Szövetek: lóden khaki méterenkint 11.80, ördögőr, oliv v. barna 66 cm széles 5.40, tisztí ruhá anyag 15.— és 18.—, kamgarn 18.—, 28.—, angol tisztí 45.—, körgal-léranyag 16.—, khaki köpper 78 cm széles 1.80, vadász-vászon 140 cm szél. 5.60, khaki zsávolj 72 cm szél. m-e	4.80
Takaró, drappszínű és cserkészfej beszövésű 190x140 cm	27.—
„ kb. 190—135, Hernád 7.50, Körös 10.—, Tápó 14.—, Olt — — — — —	18.—
„ teveszór 180x165 — — — — —	45.—
„ ikernagyság 160x230 — — — — —	18.—
Tábori lámpa, gyertya- és olajhasználatra — — — — —	3.—
„ gyertyalámpa, összecukható — — — — —	2.70
„ acetilénlámpa — — — — —	26.—
„ petróleum gázlámpa, 300 gyertyafény 65.—	55.—
Telefondrót (500 méteres tekeres) — — — — —	1.—
Táboriágy, összecukható 27.—, asztal 27.—, szék — — — — —	3.—
Térképmérő, Kogutowicz-féle —.70, nyeles 2.—, kerékkel, óraalakú — — — — —	4.80
Térképvédő, kockázott, szegéllyel, fedővel és zsinórral — — — — —	2.60
Ugyanez bőrszegéllyel — — — — —	2.80
Thermos, valódi, recés fekete zománchüvelyben 1/2 l 3.50,	3.50
„ 3/4 l 6.—, 1 l — — — — —	7.50
„ valódi, kék hüvely, gumi támkarika 1/2 l 4.20,	8.—
„ 3/4 l 7.50, 1 l — — — — —	11.20
„ valódi, zöld hüvely, bőrszájú, törhetetlen üveg 1/2 l 4.50, 3/4 l 9.70, 1 l — — — — —	—
„ picnic- és luxus kivitelben. Tartalék Thermos-üvegek, dugók stb.	—
Tornacipó és ruha az összes fiú- és leányiskolákba külön árjegyzék szerint.	—
Tőtőtoll, Penkala, aranytollal, átlátszó tintatartóval — — — — —	8.—
Tricot, fehér vagy khaki színben, evezősök részére 2.60,	3.50
„ pajzs evezősöknek és leventéknek —.80, — — — — —	.50
Vállpánt, öregcserkész, rangjelzéssel vagy nélkül — — — — —	1.—
„ ideiglenes, tisztí, vm. ker. szöv. rangjelzéssel — — — — —	1.50
„ papi — — — — —	2.50
Viharkabát, impregnált, vízhatlan anyagból — — — — —	26.50
Villanylámpatok, bothüvely nagy lencsével 1.30, felső piros-székrenyhüvely 1.30, elől nagy lencsés hüvely 4.—	—
„ fehér-zöld lencsével 1.30, elöl nagy lencsés hüvely 1.90	—
„ Rond“-gyártmány biciklire — — — — —	3.40
Villanyelem, aranybagoly —.90, botelem — — — — —	5.20
Villanylámpa-izzó —.70, —.50, —.40, —.36, —.30, — — — — —	.56
Vizesvödör, vászonzól 1.50, nádkarikával — — — — —	.24
Zászló, csapat, nemzetiszínű, lilommal — — — — —	6.50
„ raj, nemzetiszínű, lilommal — — — — —	12.—
„ csónakra, nemzetiszínű, lilommal, dupla — — — — —	18.—
„ csúcs rézből, izléses kivitelben 12.— — — — —	3.—
„ — — — — —	18.—

CSEKÉSZFIÚK ÍRÁSAI.

JÓ DOLGUNK VOLT KIRÁLYRÉTEN.

(Nagytábori emlékek.)

Az idén kissé későn indultunk táborba. Jó benne voltunk augusztusban, amikor megérkeztünk királyréti táborhelyünkre. S bár eleinte az eső megzavarta programunkat, később oly szép idő derült ránk, hogy alig tudtunk megválni kedves táborhelyünkötől.

Királyréti táborunk emlékeiből írok le egynehányat.

Aki nagyon a szívünkhöz nőtt.

Benesch Ferencnek hívták. Foglalkozására nézve kertész a királyréti uradalomban. Tulajdonkép morva ember, a magyar nyelvet is nehezen beszéli, de ha a magyar lelkületről kellene vizsgát tenni, bizonyára jelest kapna a mi derék Benesch Ferencünk.

Még a legkisebb cserkészünket is úgy fogadta, mintha a Főcserkész úr ment volna el hozzá. Végigvezette a gyönyörű kertben s közben elbeszélte élete történetét. Morvaországból jött ide a háború után s változatos életpálya után került Királyrétre, ahol legnagyobb öröme, ha a nyáron ott táborozó cserkészek szolgálatára lehet.

Megható volt Benesch bácsitól való búcsúzásunk. Ott várta a falu előtt a csapatot s mikor odaértünk, mindenkinek átnyújtott egy szekfücsköt. Egy piros, egy fehér szekfü zöld levéllel. Azután feldíszítette az örsi zászlókat s a csapatzászlót és amikor azt hitte, hogy senki sem látja, lopva megcsókolta a zászló szalagját.

— Fogadják jó szívvel — mondotta megindulva — Szerettem volna szebbet készíteni, de csak azt adhattam, amit a mi köves földünk megterem.

Pedig nagyobb ajándékot nem is adhatott volna. Mert Benesch bácsi szívét adta nekünk, a legnagyobb ajándékot . . .

Pár szó Magyar Andrásról.

Szeretem az egyszerű embereket. Nagyon él bennem a családai humusz emléke. Érdekel sorsuk, bánatuk, örömük és mindennapi küzdelmük a földdel. Táborozásaimat fel szoktam használni arra, hogy pár érdekes típusot tanulmányozzak. Ilyen érdekes ember volt Magyar András is.

Faragó Ede bátyánk volt nálunk hivatalos táborviziten. A tíz kilométerre fekvő állomásra uradalmi kocsin én kísértem ki Ede bácsit. Visszafelé menet aztán felszállt a kocsira Magyar András szokolyai bíró.

Már az arca is rendkívül érdekes. Lehet vagy ötven éves, de még mindig oly friss a járása, mintha húsz éves lenne. Szemei élénken villognak; külön tanulmányt érdemelne az arcjátéka, amikor beszél.

Miről társalogtunk?! Hát először is a népről. Azt mondja Magyar András:

— Bizony, szegény nép lakik errefelé. Csak nagynehezen fizeti meg az adóját. A termés kevés, alighogy megél belőle. Szinte minden harapás kenyérért meg kell küzdenie. Ha az uraság nem volna, talán még tönkremenne a község.

Minduntalan kiütközik belőle a községéért aggódó bíró. Érdekes, hogy beszédében egyáltalán nincs meg az, amit mi népiesnek nevezünk. A tejgyűjtő előtt elhaladva, így beszél:

— Régóta szorgalmazom, hogy a gazdák szövetségbe tömörüljenek. Így annyit kapnak csak a tejért, amennyit a tejgyűjtő ad. Sok súlyos filléreket lehetne így megspórolni. De hát még nem akarják megérteni!

Élénken helyeslek neki. De nemcsak komoly problémákról beszél Magyar András. Fehér fogsora villog, amint meséli:

— A háború után egy fukar cseh lett az erdőgazdaság. Irtó zatosan megnyúzta a népet. Persze, hogy nem szerették. Oly nagy volt a szegénység, hogy majdnem az egész község az ő erdejéből szedte tüzelőjét.

Névet:

— Ő vizes gallyakat szedett össze az erdőben a maga számára, míg a nép száraz hasábfával tüzelt.

Elérünk a csinos községhez. Búcsúznak. Mondom neki, Elérünk a csinos községhez. Búcsúznak. Mondom neki, hogy mégis csak jó lesz megcsinálni a gazdák közt a tejszövetkezetet. Bólint. S én a búcsúzásnál meghatottabban szorítom meg Magyar András szokolyai bíró kerges, munkás kezét.

Wiener János,
segédtitkár, Makó.

FAJÓ EMLÉK, MELY FELÚJULT!

I.

Emlékezem. 1916-ot írtak. A világháború véres forgataga magával sodrott már mindenkit. . . Mentek vígan, dalolva; a barátom apja és az én apám is. Ők integettek vígan; anyám mellettem zokogott, mi pedig egymásbakarolva irigyeltük a távozókat. . . A gózló sipolt és eltűnt a láthatáron, elvive a legdrágább kincset: édesapáinkat.

. . . Telt az idő. Portól, esőtől megsárgult levelek jöttek és beszéltek küzdésről, nyomorúságról, vitézségről.

. . . Künn a csatatereken bömbölt az ágyú, hullott a gránát, kattogott a gépfegyver, sikoltzott a puska. . . a lövészárkokban folyt a vér és a pokol torka egyre ontotta az ember-szörnyeket.

. . . Otthon kisírt szemű nők és elhagyott gyerekek imádkoztak az Egek Urához, édesapjukért.

Egy teríték pedig az asztalnál úgy náluk, mint nálunk üresen maradt.

. . . 1916 májusában egy fakó távirat jött és többször nem is terítettek csak két személyre a barátomnál. Pár mulva már egynek se. Az anyját elvitte a bánat, ő pedig hozzánk jött. Ettől kezdve még jobban szerettük egymást.

Egy másik táviratot hozott a posta és egy szép napon egy poros, elrongyosodott ruhájú, kiéhezett, lelkileg összetört, testi-leg tönkrement katona nyitott be hozzánk: apám.

II.

. . . Rohannak az évek. A ránk kényszerített trianoni béke által határolt kijelölt patak mellett táborozik egy cserkészcsoport. Nagy az izgalom és készülődés. A csapat örsi híkére készülnek. Az egyik örs vezetője én vagyok, helyettesem pedig elválaszt-hatatlan barátom. Búcsúnk indul a viszonyre. Beteljesedett határon katonák vagyunk, a jövő katonái.

. . . Megyünk az első cél, a temető felé. Kiadom a megbízásokat. Barátomnak a hősök sírját kell lerajzolni és az ott nyugvók neveit feljegyezni.

Mindenki kész, csak ő nem jön. Elmegyek megnézni. . . Ajultan fekszik egy korhadt fakereszten és ajkaival egy nevet csókolgat:

„vitéz Pálffy István, százados.

Meghalt 1916 máj. 20.“

. . . Az apja.

ifj. Lám Károly,
911. cs.-cs. rajvezető.

CSEKÉSZEK BIZTOSÍTÁSA.

A cserkészifjúság szíven viseli embertársai sorsát, illetve szenvedéseiben minden késedelem nélkül siet segítségükre. A Magyar Élet- és Járadék Biztosító Intézet m. sz. altruisztikus intézmény lévén, helyesen felismerve a helyzetet, missziót teljesítendő, segítségére kíván lenni a magyar cserkészifjúsnak általában, hogy annak minden tagja anyagilag védve érezze magát, ha nemes célkitűzésben a veszéllyel szembenézve, baleset érne.

A Magyar Élet- és Járadék Biztosító Intézet mint szervezetnek nem kellett fontolgatnia, hogy a résztvevősek szempontjából jó üzletnek bizonyult-e a felajánlott alacsony díj mellett megkötendő biztosítás, s így lehetővé tette, miszerint a legszűkebb viszonyok között élő „farkaskölyök” is leróhassa biztosításának obulusait.

A Magyar Élet és Járadék Biztosító Intézet mint szervezetnél csekély fillérért minden egyes cserkészifjú baleset esetére biztosítható, mert baleseti veszélynek mindenki ki lehet téve. A cserkészhad megtermett katonái között vannak, kiknek nemcsak magukkal, hanem már családjukkal szemben is fennáll a gondoskodás kötelessége.

Mily nyugodt, kellemes érzés, amikor tudjuk, hogy csekély díjfelvételért jövünk biztosítva van.

Amerikában a biztosítás napi szükségletet képez és nincsen családfe, ahol a biztosítás összes vonatkozásaiban nem állana fenn, sőt a gyermekek is kora ifjúságuktól kezdve azt alaposan ismerik és annak fontosságát átérzik.

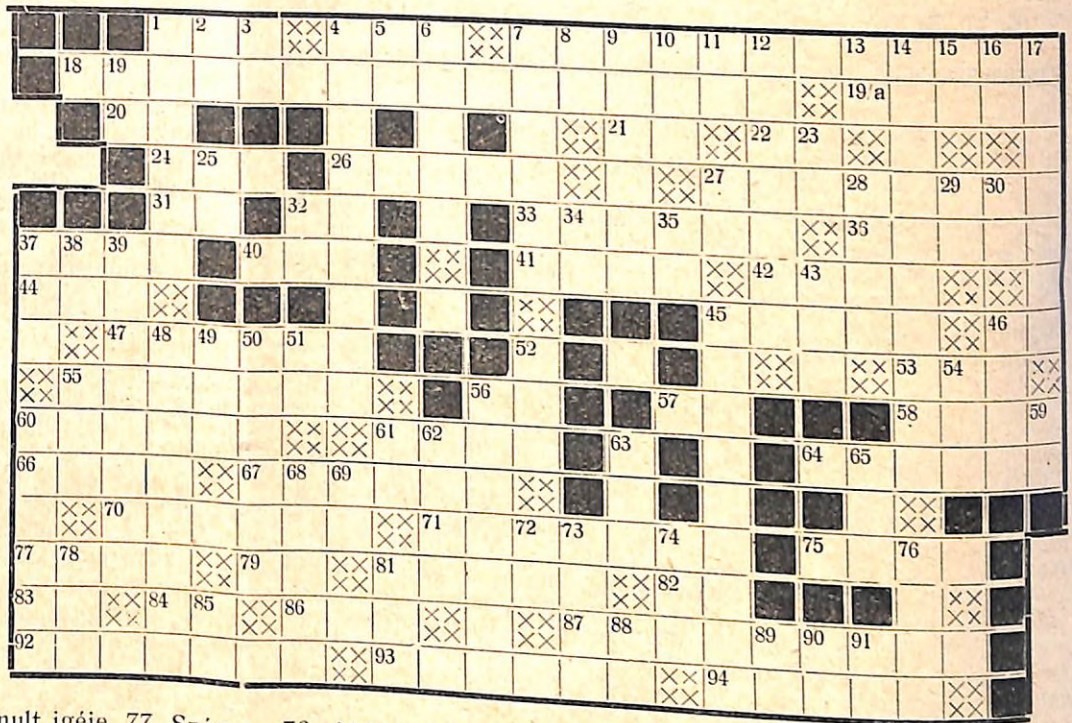
A család jövőjének biztosítása a gondos családfe kötelessége és lelki nyugalmanak záloga, mert a legnagyobb Istenáldás az előrelátás és a legbölcsebb előrelátás a biztosítás.

PÁLYÁZAT.

Szüreti keresztrejtvény.

Vízszintes sorok: 1. Cserkész nem ismeri ezt az igét. 4. Betakar. 7. A szőlő ellensége. 18. Szeptember, október hónapban folyik. 19/a. Az oxigén csoportba tartozó nem fémes elem. 20. Folyó eredete. 21. Német világtáj mássalhangzó. 22. Rövidítés. 24. Évszak. 26. Mostan hulldogál. 27. Aki így játszik a futballban, azt kiállítják a játékból. 31. Személyes névmás. 32. Éktelen csapadék. 33. Keresztrejtvényfejtő gyakran használja (névelővel). 36. „T”-vel férfi keresztnév. 37. Kiszolgál. 40. Béke klasszikus nyelven. 41. Háziállat. 42. Mindenre kell szolgáltatni. 44. Nem áll egyenesen. 45. „... bere.” 46. Összetett mássalhangzó. 47. Must teszi, hogy bor legyen belőle. 53. Összetör. 55. Bor. 56. Éktelenül vigyáz. 57. A 42. eleje. 58. Szőlőnél fontos folyamat. 60. „Igyék már kend...!” (biztatás.) 61. Gyermekeket nevel. 64. Gép. 66. Gondolkodik vele. 67. Borfajta. 70. A szőlő még le sincsen szüretelve és a gazda már... van a bor eladására. 71. „... megy borban a gyöngy.” 75. A mult igéje. 77. Számbeli helyet jelöl. 79. „Á”-val nyakban hordod. 81. Nem hízolgó, ha nézésekre mondják. 82. Német személyes névmás. 83. Viz. 84. = 22. 86. Éktelen régi ürmérték. 87. Hordó tisztítása alkalomával végzik. 92. A vendéget szüretkor. 93. Ház része. 94. Cserkész is veri.

Függőleges sorok: 1. Ilyen növény a szőlő. 2. Folydogál. 3. Igekötő. 4. A szőlő ellensége. 5. Mássalhangzó fonétikusan. 6. Nem szép az ily boxmérkőzés. 7. Heversz rajta. 8. Idegen kötőszó. 9. Ember a nagy teher alatt. 10. Bányaváros. 11. Sváb tagadás. 12. A négy ló közül az egyik. 13. Összetett mássalhangzó. 14. A szőlő ellenségei ellen való védekezés. 15. Férőhely. 16. Rag. 17. Melegévi gyümölcs. 19. Mássalhangzó, fonétikusan. 23. Keresztrejtvényfejtő igéje. 25. Gép. 27. Fordított határrag. 28. Ékezettel — régen szüretelt bor. 29. Főrang rövidítése. 30. Dátum rag. 32. Feltételes kötőszó. 34. A keresztfelirat hét egymást követő betűje. 35. Helyhatározó idegen nyelven. 37. Ha meleg, úgy használ a szőlőnek. 38. Növekszik rövidebben. 39. A szőlő csak akkor... szüretelésre, ha már megérett. 43. Főzelékféle. 45. A szőlőnél fontos folyamat. 46. Elégetik. 48. A szőlőt nem szabad... leszedni (2 szó). 49. Ház része. 50. Imádkozunk — latinul. 51. Vallás rövidítés. 52. Így is lehet inteni. 54. Ilyen passzió is van. 55. = 43. 56. Helyére tesz. 59. Francia birtokos névmás. 60. Ősszel a gazda a földjét. 61. Idegen helyeslés. 62. Fényképezőlemez márka. 63. Férfi keresztnév. 65. Éktelen régi ürmérték. 68. Ház része. 69. Francia névelő. 72. Végtag mássalhangzó. 73. Lószín. 74. Növény.

76. Akinak felesleges ideje van 78. Bibliai alak. 81. Gyulladás. 85. Régi fegyver. 89. Háziállat hangja. 90. Idegen kötőszó. 91. Nagy víz.
Megfejtési határidő: október 20.

A szeptember 1-i számban közölt Iskola-keresztrejtvény helyes megfejtése a következő:

Vízszintes sorok: 1. Matematika. 11. Öt. 14. Emil. 17. Akadémia. 18. Logaritmus. 22. Gó. 23. Ram. 24. Igyekszik. 25. Mé. 27. Menzán. 28. Ri. 29. Ezerév. 31. Ábra. 33. Ad. 34. Nti. 35. Irka. 36. Prága. 38. Eb. 40. Tl. 40/a. Rá. 41. Ki. 42. Óra. 43. Késik. 46. Ep. 48. Ozora. 51. Ultra. 52. Se. 53. Dalol. 55. Öt. 57. Atomok. 59. Ili. 61. Rovást. 63. Mare. 64. Mesc. 65. El. 66. Tk. 67. Ró. 68. Ok. 70. Irka. 72. Olá. 73. Ost. 75. Moszatok. 78. Örlet. 80. Reá. 81. Eros. 82. Elmondja. 85. Forróság.

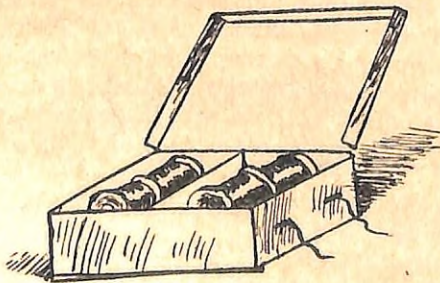
Függőleges sorok: 1. Magyarázat. 2. Akó. 3. Ta. 4. Ed. 5. Mérnök. 6. Amaz. 7. Timár. 8. Ia. 9. Algebra. 10. Igerag. 11. Örs. 12. Tizedestört. 14. Emke. 15. Mu. 16. Ismétlés. 19. Oy. 20. Aki. 21. Tiz. 26. Évi. 30. Rut. 31. Április. 32. Rá. 35. Irotes. 60. Le. 62. Só. 65. Elemi. 69. Koró. 71. Ková. 72. Olló. 74. Szag. 76. Sör. 77. Zár. 79. Rev. 83. Dd. 84. Jó.

Jutalomban részesültek: 1. Sáfár László 172. sz. Erő és 2. Szücs Zoltán 30. H. M.

A CSERKÉSZ, AHOL TUD, SEGÍT.

Cérnatekercs-tartó.

A mellékelt ábra bemutatja nektek azt a kis berendezést, melyet Édesanyátoknak, vagy testvéreteknek készíthettek.

A cernatekerceket könnyen rossz helyre rakják és a céna igen könnyen összegabalyodik.

A mellékelt ábra bemutatja, hogy miként lehet a tekerceket könnyen rendben tartani.

Vegyetek egy megfelelő dobozt pléből, vagy kartonból, a közepére helyeztetek egy választékot és kész a doboz. Már most a doboznak két oldalán konzervnyitóval, vagy késsel készíttetek két-két nyílást, amint az a képen látható, hogy a cernát könnyen ki lehessen húzni.

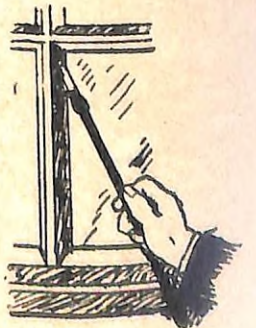
Ha a dobozt színes papírral, vagy valamilyen szövettel bevonjuk, akkor egészen csinos külseje lesz.

Ablaktáblák eltávolítása.

A mellékelt ábrán látható egy ügyes módszer olyan ablaktáblák eltávolítására, melyek körül az ablakragasz megkeményedett és megszáradt. Azonban körül az ablakragasz megkeményedett és megszáradt. Azonban körül az ablakragasz megkeményedett és megszáradt. Azonban körül az ablakragasz megkeményedett és megszáradt.

Helyezz a tűzre türelmetlenül lenni. tűzvörössé izzik és ezt húzzad végig az ablakragaszon, de vigyázz, hogy az ablakragasz ne érjen az ablaküveghez. Meg fogod látni, hogy ily módon az ablakragasz megpuhul és zsebkéssel könnyen eltávolítható.

Mielőtt az üveget kiemelnéd, az ablakra egyedül vagy és nincs segítség, úgy szétterjesztett kezűjaiddal támaszd meg az üveget, mielőtt az előző műveletet a másik oldalon végrehajtod.

szont a két osztrák szövetség között felmerült nehézségek ki-
küszöbölése körül kifejtett tevékenységéről tett jelentést. A
svéd cserkészsövetség jelentést terjesztett elő a svéd KIE. cser-
készsövetséggel folyó tárgyalásairól. A hollandi cserkészsöv-
etség pedig az ottani római katolikus egyházzal folytatott
barátságos tárgyalásról jelentett.

A nemzetközi iroda igazgatója jelentette, hogy a cserkész
név és jelvények jelenleg 24 különféle országban részesülnek
törvényes védelemben, valamint hogy a cserkészek ma már a
legtöbb országban részesülnek vasúti kedvezményekben. A bi-
zottság úgy határozott, hogy e két körülményt a Népszövetség
titkárságának is tudomására hozza.

Végül a bizottság a kisebbségi cserkészek ügyében a legkö-
zelebbi nemzetközi konferenciához továbbit határozati javas-
latot.

KÖNYVISMERTETÉS.

A Magyar Cserkész Daloskönyve a napokban már IV. kiadá-
sában látott napvilágot. (M. Cs. könyvei 34—35. szám.)

Ugy vagyok ezzel az előttem lévő könyvvel, mint régi jó ismerőssel, aki hosszabb ideig távol volt tőlünk, s most lélekben megújulva, megerősödve, külsőleg is megváltozva visszajön kö-
zénk. — Régen volt már, mikor az utolsó kiadása került ki a sajtó alól s hamarosan elkapkodták. Azóta tavaly már egy újabb nagyszerű daloskönyvet adott ki a Magyar Cserkész és mégis kellett ez is, nem nélkülözhetette ezt sem a magyar cserkész-sereg. Mert nem is lehet nélkülözni. Mint ahogy minden fiúhoz hozzátartozik a jelvény, a cserkészkalap, úgy mindegyik-
hez hozzánöttek azok a nóták, amelyek ma az ország különbö-
ző tájain egy-egy csapat ajkán felhangzanak. De mit ér bár-
mily érték, ha az nem közkinccs. Mindenki számára ismertté,
könnyen hozzáférhetővé kell tenni a legszebb cserkész- és ma-
gyar nótákat. Ezért született meg 1922-ben az első cserkész
Daloskönyv. S a nóta lelke szállt, szállt és legyőzhetetlen erővel
belopódzott minden ifjú lélekbe, s ma újra kívánta a magyar
cserkész a maga nótáit.

De a zene, a dal, a nóta nemcsak szórakozás, hanem hatal-
mas eszköz is a kulturális nevelésben. Kifejezi egy nép minden
életmegnyilvánulását. A mellett a zene nyelve érzékenyebb és
nemesebb az emberi nyelvnél. S a magyar nép zenéje, a mi
népünk dalai szebbek minden nemzeténél.

Ennek a könyvnek az értéke abban van, hogy a közismert
szép nemzeti-, cserkész- és menetelő-dalaink mellett népdalo-
kat, új és régi magyar nótákat közöl. Csodás, szép kurucnóta-
kat találni benne. (Hej! ha ezeket mind megtanulnátok, de sok
gyönyörűségtek is telnék benne! . . .) Vég nóták s érdekes
idegen nemzeti dalok is akadnak. Mint érdekességet említem

meg az angol-, finn-, lengyel-himnuszt, az olasz Giovinezzát. —
Értékes, igaz hála méltó munkát végzett ennek a könyvnek
a szerkesztője: dr. Spielenberg György cs.-tisz, mert minden
magyar fiúnak gyönyörű ajándékot, útravalót ad ez új iskola-év
küszöbén. (F. K.)

**LÁTOD NEM HALLGATTÁL RÁM
MOST RÓLAD IS GONDOSKODNÉK A
MAGYAR ÉLET-ÉS JÁRADÉK
BIZTOSÍTÓ
INTÉZET**

POLYA TIERP

KÖZPONTI IGAZGATÓSÁG BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 8.

KRÓNKA.

A ma október 6.-ája.

Harangok zúgása gyűjti össze évek óta ezen a napon ennek a megcsontított hazának elárvult népét. — Jer, álljunk meg mindennapiságunkban mi is egy percre s gyűjtsük meg mi is az emlékezés szövegét s lelkünk szárnyán szálljunk el oda az aradi Golgothára, a magyar vesztőhelyre, ahol tizenhárom tábornok alussza örök álmát. Ők az életüket áldozták a magyar szabadságért s kiontott piros véru-
rük, mártír haláluk, ha nem is mindjárt, de évek múlva felhozta a szabadság hajnalhasadását a szomorú magyar égre.

A tizenhárom hős tábornoknak állított emléket, az aradi Szabadságszobrot a gyáva erőszak eltávolította helyéről. De sokan a vértanuk közül ma is ott nyugosznak a kivégzés helyén. S ma ott, a tizenhárom aradi vértanu sírjánál nem szabad letérdelni, ma oda csak titokban lehet egy drága könnyet ejteni, csak lopva lehet egy szál virágot hinteni. Nekünk lehet egy szál virágot hinteni. Mi lé-
 azonban a tér nem áll utunkban. Mi lé-
lekben elzarándokolhatunk nemzeti hő-
seink sírjához.

*Többet mi nem beszélünk erről: hallo-
tok ügyis-ünnepélyeken sok mindent.
Hallgassátok és figyeljétek meg azokat s
gondolkodjatok és elmélkedjétek azok
felett.* (F. K.)

Hát táncoljuk-e a Palotást? Itt az ideje, hogy komolyan tárgyaljunk a ma-
gyar tánc tanulásának a lehetőségeiről.
Az erre hivatott szakemberekkel a kap-
csolatot felvettük, s ők örömmel sietnek
segítségünkre. Van mód és lehetőség ke-
vés anyagi áldozat árán, zárt, csapaton
belül rendezett „magyar tánckurzusok“
létesítésére, ahol a régi szép magyar tán-
cok mellett sor kerülne más nemzeti tán-
cokra is, pl. keringő, lengyel mazurka,
menüett stb. Érdeklődőknek örömmel
nyújt felvilágosítást Vida Vilmos dr. (Bu-
dapest., V., Nagy Sándor-u. 6. Cserkész-
ház) levélben, vagy személyesen minden
délután 3—7 között, I. emelet 18. ajtó.

**A MTSz. 1930. évi turistairodalmi pá-
lyázatai.** A pályázatok tárgya: I. Magas-
hegymászó (alpin) túraleírás, esetleg al-
pinvonatközvetítő szépirodalmi mű. 1. díj
6 drb. 10 koronás arany, 2. díj 4 drb.
10 koronás arany. II. Középhegységi
(szubalpin) vagy egyéb, főleg gyalog-
túraleírás, esetleg turistavonatközvetítő szé-
pirodalmi mű. 1. díj 6 drb. 10 koronás
arany, 2. díj 4 drb 10 koronás arany.

III. Középszkolai tanulók részére egy vagy
többnapos, legalább részben gyalogkirán-
dulás, lehetőleg irodalmi színvonalon álló
leírása. 1. díj 4 drb. 10 koronás arany,
2. díj 2 drb. 10 koronás arany. E díjak
helyett esetleg hasonló értékű könyv ad-
ható ki. A beküldés határideje 1930 ok-
tóber 30.

**A MTSz. 1930. évi fényképpályázat tu-
ristatárgyú felvételekre.** I. csoport: Nagy-
ronás arany, 2. díj 3 drb. 10 koronás
ronás arany, 2. díj 3 drb. 10 koroná
arany. II. csoport: Külföldi képek. 1. díj
3 drb 10 koronás arany, 2. díj 2 drb
10 koronás arany. A beküldés határideje
1930. október 31. A feltételek mindkét pá-
lyázatra olvashatók a Turisták Lapja
ezévi 5. számában, vagy megtudhatók a
Magyar Turista Szövetségnél (V., Nádor-
utca 21.)

A finn-magyar testvériség kiváltképpen
a cserkészek életében nyilvánult meg na-
gyon meghatóan, valahányszor együtt volt
eddig finn és magyar csapat. Gyö-
nyörű példáját láttuk ennek a múlt évi
jamboreen is. Azóta a finnek különös me-
legséggel érdeklődnek minden dolgunk
iránt. Ezt az érdeklődést természetesen
magyar részről is viszonzozzák. Tudjuk,
hogy vannak cserkészek, akik a finn nyel-
vet is meg akarják tanulni. Ezeknek ajánl-

Ha finom **gyapjúsövetekre** vagy **bélésárúra** van szüksége, forduljon bizalommal

LEFKOVITS ÉS VÁNDOR CÉGHEZ

BUDAPEST, V. KER., DEÁK FERENC-UTCA 16-17. SZ. (ADRIA-PALOTA.)

Angol és más gyártmányú finom férfi-gyapjúsövetek és bélésárúk nagy raktára.

Szabómesterek legolcsóbb bevásárlási forrása!

A Cserkészsövetség jelenlegi ruházati akciója alkalmával meggyőződést szerezhet áruink kitűnő minőségéről.

juk, hogy finn nyelvről vegyék Faragó Józseftől (Budapest, VIII., Horánszky-u. 20.), aki tökéletes finn nyelvtudásával örömmel áll a cserkészek rendelkezésére.

Hibaigazítás. Mai számunkban ismertetjük daloskönyvünknek legújabb kiadását. Ezzel kapcsolatban rá kell mutatnunk a daloskönyvbe becsúszott egy bántó hibára. T. i. a „Nagy majtényi síkon” című közismert kuruc dal szerzője tévesen van jelölve. Ezt a dalt *Novák Sándor* sárospataki kollégiumi tanár szerezte. Sietünk ezt a hibát kijavítani, illetőleg arra rámutatni.

Külföldi mozgótáborozásokról számos szép, színes útleírás és beszámoló érkezett már a szerkesztőség címére. Közülük azokat, amelyek érdekes tartalmuknál és jó leírásuknál fogva számottarthatnak minden cserkész érdeklődésére, a Magyar Cserkész közölni fogja. Most azonban a nagy nyári anyagtorlás miatt csak egyenként, sorjában kerülhet rájuk a sor, de ami késik, nem múlik! Rövidesen gyönyörködhet bennük és okulhat belőlük minden cserkész. Addig is türelem!

Szövetakció. Rendkívül sokan fordulnak hozzánk a szövetmintákért. Ezúton is közöljük, hogy azokat a csapatparancsnokságok címére szeptember 15-én küldtük ki. Forduljon ezért mindenki sürgősen a parancsnokához. A mostani minták rendkívül szépek és divatosak, minőségben pedig vetekszenek a megfizethetetlenül drága angol szövetekkel.

Ajánlatos a rendeléseket minél előbb beküldeni, mert a tömeges igénylések következtében előfordulhat, hogy a raktárból teljesen kifogynak. Rendelési határidő november 5. *Gazdasági Hivatal.*

Ingyenes szájharmonika tanfolyam, szájharmonika zenekarszervezés. Kevés cserkészcsapatunk van, amely a nagy költségek miatt, önálló, házizenekarral rendelkezne. Ezt a hiányt igen könnyen és olcsón lehetne pótolni a külföldön, különösen Németországban rendkívül elterjedt és igen jól bevált szájharmonika zenekarokkal. Októberben érkeznek hazánkba a világ legnagyobb szájharmonika-gyárának, a német Hohner-cégnek egy szakembere, aki *teljesen ingyen* vállalja néhány zenekar felállítását és kiképzését. A Magyar Cserkész felhívja — egyelőre — a buda-

pesti csapatokat, hogy — amennyiben ilyen zenekart szervezni akarnának — levélben vagy a hivatalos órák alatt személyesen jelentkezzenek a szerkesztőségben, *október 10-ig.* A tanfolyam kb. 15-én kezdődik, megbeszélés szerinti időben. Jelentkezzenek azok az idősebb, már valamilyen hangszeren játszó tisztek is, akik azután saját csapatjuknál folytatnák a továbbtanítást. A tanfolyam teljesen díjmentes és néhány napon belül befejeződik. A cserkészek a különben is olcsó zenekari szájharmonikák árából még külön 10% engedményt kapnak.

Fején találtam a szöveget, mert

magyar 10vári Longriffle-töltényt használok!

Gyártja: **VADÁSZ-TÖLTÉNY-, GYUTACS** ÉS **FÉMÁRUGYÁR RT.**

Budapest, V., **Mérleg-u. 3.**

Gyárak: Magyaróvár, Nagytétény, Csepel.

Nemzetközi eszperantó cserkész-tábor Magyarországon. A *Skolta Esperantista Lige* (Cserkész Eszperantista Szövetség), 1931 július második felében rendezti tizedik nemzetközi táborozását a Magyar Cserkész Szövetség meghívására a hárshegyi cserkészparkban Budapesten. A Cserkész Eszperantista Szövetséget 1918-ban alapították és ma már 32 országban vannak tagjai. Legfőbb célja, hogy az eszperantó által széles körben népszerűsítse a cserkészeszmét és lehetővé tegye, hogy az eszperantó nyelv elterjedve a világ cserkészei között, megkönnyítse az egymásközi érintkezést, levelezést, barátkozást és így nagy mértékben hozzájáruljon az igazi cserkésztestvériség megvalósításához. A magyarországi tábor egy hétig fog tartani. A Magyar Cserkész Szövetség szívesen elküldi az érdeklődőknek a részletes programot és reméljük, hogy akinek van külföldi levelezője, *meghívja azt a budapesti táborba.*

BÁTORI BÉLYEGHÁZ
Gobát-albumok kiadója
Budapest, IV. kerület, Városház-utca 14. sz.
Nagy árjegyzék 60 fillér, mely összeg az első vásárlásnál levonható. — Postacsekkszám: 10.482. — Tel.: Aut. 897-33.

KERÜLETI HIREK.

I. KERÜLET.

Gyász. A 2. sz. BKG. cserkészcsapat közszeretben álló őrsvezetője, Zimmermann György, szeptember 7-én meghalt. Minden tekintetben igazi cserkészt vesszítettünk el benne. Árvánmaradt öre ked-

vessége és közvetlensége miatt rajongva szerette. Szeptember 10-én temették el a Kerepesi-úti temetőben cserkésztestvérei legmélyebb fájdalomra. Drága Zimink, nyugodj békében!

V. KERÜLET.

Az 584. sz. Gábor Aron cserkészcsapat nyári nagytábora két részletben folyt le. A csapat Árpád apród raja július hó 7-13-ig tartott tábort s a szentandrászi zsilipről két km-re fekvő munkásházban voltak elhelyezve a 16 apród és egy sátorban a négy nagy vezető. Táborparancsnok Samu bacsi, helyettese Szvák Pál p. i. segédtiszt volt. Zengő Péter kerületi ellenőr is meglátogatta a tábort s kijelentése szerint az ideális apródtáborhely volt. Az utolsó vasárnap délután kijöttek a nagy cserkészek és az apród-szülők és sok vendég. Kedves kis műsoros előadást tartottunk tiszteletükre. A csapat Kossuth cserkészcraja augusztus hó 16-24-ig tartotta táborát a szentandrászi zsi-

Saját gyártmányú **football-cipőim** és **labdáim** árban és minőségben vezetnek! **BERINGER-sportáruház**
József-körút 44.

Ügyelj a védjegyre!
Mindenki kizárólag
„Original Thermos“
védjegyű hőtartó üveget vigyen hátizsákjában.
Kapható a Cserkészboltban!

Magyar cserkész csak
tejet, vaját, sajtot, **ORTOK** hortobágyi juhtúrót fogyaszt.
Orsz. Magyar Tejszövetkezeti Központ
mint szövetkezet,
Bpest, I. Horthy M.-út 113-121. Tel.: Lá. 3-29.

Brevillier-Urban RT.

Íróngyár: WIEN-GARZ.

Magyarországi főlerakat a vállalat budapesti Csavar- és Kovácsárugyárában

V. KERÜLET, VÁCI-ÚT 168. SZ.

„Cullinan“

„Komet“

„Ariosto“

„Kosmos“

iskola- és pasztell-ironok.

Sport
és

Meinl kávé

A legelső
magyar kerékpár
a

„CSEPEL“

Gyártja és forgalomba hozza:

WEISS MANFRÉD

acél- és fémművei részvénytárs. Budapest.

